Dayanışma

HAZİRAN 1985 SAYI: 35 2,- DM

Bir kere daha mı? Asla!

Alman faşizminin yenilgisinin 40. yılında tüm Almanya'da çeşitli törenler yapıldı. Bu konudaki geniş haberimizi 5. sayfamızda bulacaksınız.

«Sol Birlik» taraftarları 15-16 Haziran'ı çoşkuyla kutluyor

15-16 Haziran geleneği yaşıyor

● Türkiye Sosyalist İşçi Partisi büyük işçi direnişinin 15., Parti'nin kuruluşunun 11. yıldönümü vesilesiyle yayınladığı bir bildiride, tüm demokrasi güçlerini burjuva muhalefetten demokrasi bekleme hayallerine karşı uyardı ve demokrasinin ancak tüm halk güçlerinin aktif ve kararlı mücadelesiyle kazanılacağını vurguladı.

TSİP

15-16 Haziran büyük işçi direnişinin 15. yıldönümü Avrupa'da ortak toplantılarla kutlanıyor. "Sol Birlik" partilerinin üye ve taraftarlarınca 7 Haziran'da Batı Berlin'de, 16 Haziran'da Frankfurt ve Kopenhag'da, 22 Nisan'da da Basel'de düzenlenen toplantılarda, 15-16 Haziran'ın anlamı ve güncel siyasi görevler üzerinde durulacak.

Avrupa'daki 1 Mayıs gösterilerinde binlerce "Sol Birlik" taraftarının omuz omuza yürüyerek 1 Mayıs'ı anlamına yaraşır şekilde "birlik günü" yapmasından sonra, bu yılki 15-16 Haziran toplantılarının da "Sol Birlik" partilerinin üye ve taraftarlarınca ortak kutlanması, kardeşçe ilişkilerin gelişmesine ve giderek Cunta'ya karşı mücadelenin daha da güçlenmesine önemli katkılar getirecektir.

15-16 Haziran bilindiği gibi 1970 yılında işçi sınıfımızın sendikal hakları için ayağa kalktığı gündür. Zamanın iktidarına ağır bir şamar gibi inen 15-16 Haziran direnişinde 200 bin işçi İstanbul'un büyük meydanlarında toplanarak, haklarının gaspını protesto etmişti. Demirel hükümeti 1. Orduyu seferber ederek işçileri İstanbul'a sokmak istememiş, askerlere "vur emri" verilmişti. Tanklardan ve alaylardan kurulu barikatları aşarak İstanbul'a giren işçiler, önlerinde hiçbir engel tanıma-

(Devamı 9. sayfada)

İMF bile ücretlerin gerilemesine dikkati çekti

● İMF Türkiye masası şefi Tyler'e göre, ücretler artık enflasyonun sebebi değil. Daha düşerse "patlama" olabilir.

Özal'ın akılhocası Friedman sendikaları "çağdışı" bulur, "manifaktür icadı" sayar. Friedmancı Özal hükümeti, Evren tarafından işçilerin "gerçek sendikalardan kurtarıldığı" ortamı yeterli bulmamıştır. İşçileri daha çok kurtarmak için olacak "sarı sendikaları da başından defetmek" istemektedir. Kamu işyerlerine gönderilen hükümet genelgesi, sendikasız işçilerin ödüllendirilmesini, sendikasından ayrılan işçilere "özel pirim" verilmesini emrediyor. Öyle ki, "mesleklerinden olacaklarını" düşünen sarı sendikacılar bile "bu kadarı da olmaz, biz artık bundan sonra ne iş tutarız" derecesinde sitem etmektedirler.

Hal böyle ve işçi ücretle-

(Devamı 9. sayfada)

Kıbrıs'ta çözümü zorlaştıran adımlar

● Türkiye benzeri siyasi koşullar altında, Türkiye benzeri bir anayasanın Kıbrıs'taki Türk topluluğuna zorla kabul ettirilmesinden sonra, Denktaş başkanlığında yeni bir ceberrut yönetim inşa ediliyor.

Evren rejimi ile Denktaş arasındaki sıkı işbirliği ve amaç ortaklığı Kıbrıs'ta giderek siyasal somutluğa bürünüyor. Gelişme Kıbrıs'a ilişkin adil ve barışçıl çözümün önüne yeni engeller çıkarıyor. Kıbrıs'taki Türk topluluğunu köleleştirmeyi, siyasal ve demokratik haklardan yoksun bir cemaat düzeyine indirgemeyi amaçlıyor. Bütün bunlar, bir dizi siyasi cambazlığın yanısıra ve asıl olarak militarist bir baskıyla gerçekleştiriliyor. Denktaş daha önce bir "komployla" temsili meclisi (40 üyeli) dışardan 30 üye taşıyıp "Kurucu Meclis" haline düşürdükten ve Türkiye'deki faşist anayasanın bir kopyasını bu "heyetten" geçirdikten sonra 5 Mayıs 1985 günü "referanduma" sunmuştu. 50 bini Türkiye'den göçmen olarak taşınıp adaya iskan ettirilmiş Türklerden oluşan 153 bin nüfuslu topluluğun kazanılmış bütün haklarını geriye götüren anayasa taslağı "referandum"dan geçerek yürürlüğe girdi.

(Devamı 9. sayfada)

Dayanışma

Kapı aralığından «muhalefet»!

TÜRKİYE'de kavram kargaşası o düzeye vardı ki, şimdi demokrasiden en çok söz edenler —tabii Cunta yasaklarının ve fiili uygulamalarının da himayesiyle!— demokrasinin yıllanmış düşmanları. Geçen ay Doğru Yol Partisi'nin ilk genel kongresi ile yeni genel başkanının seçiminde olup bitenler bunun bir kanıtı oldu.

Genel başkan adaylığına bir yerlerden habire itildiği ayan beyan belli M.Yazar durmadan "demokrasi"den, "milli irade"den vb. söz ediyor, fakat 12 Eylül öncesinde olduğu kadarıyla bile demokrasiyi de, milli iradeyi de ayaklar altına alan 12 Eylül darbesine, 12 Eylül'ün faşist darbecilerine hiç söz kondurmuyordu. Kaldı ki onuDYP başkan adaylığına itenler arasında 12 Eylül darbecilerinin de bulunduğu pekâlâ bilinmektedir. Hatta bu "ilişki"nin Yazar için kuvvetli bir destek olduğu, onun şansını özellikle artırdığı ileri geri yazılıp çizilmekteydi. Bu arada Tercüman'ın Nazlı Ilıcak'ı gibi hareketli M.Yazar destekçileri de demokrasi ve özgürlük kahramanı pozunda rol kesmeye pek bayılıyorlardı ama, gerçekte yaptıkları K.Evren cuntasının tümüyle demokrasiye ve özgürlüğe aykırı varlığına, etkinliğine "politik" kılıf aramaktan başka birşey değildi. İflası ayyuka çıkan T.Özal'a bir "alternatif" yaratılmak isteniyordu. Hem Cunta'yla arası iyi olacak, Cunta düzenini sürdürecek, hem de ayağı "sağlam" denilebilecek bir kitle tabanına basacak bir alternatif!

Kongre'de S.Demirel ve adamları sözde "demokrasi" adına, bu oyunu bozdular. Evet, sözde demokrasi adına. Çünkü onlar gerçi Cunta'nın adamları değillerdi ama, demokrasiden, özgürlükten yana oldukları düpedüz yalandı. Bırakınız geçmişlerini, bugün de Cunta'nın getirdiği 1982 Anayasası'na kendi mülkleri gibi sahip çıkıyor, o Anayasa'nın malum hükümleriyle demokrasi ve özgürlük arasında hiçbir çelişki görmüyorlardı. Tek itirazları, 82 Anayasası' nın bir iki geçici maddesinde S.Demirel gibi eski siyasilerin siyaset yapma haklarının yasaklanmış olmasıydı. Meselâ yeni başkan Cindoruk'un Kongre öncesi ve Kongredeki konuşmalarında vatan-millet-Menderes edebiyatından geçilmediği halde ne düşünce ve örgütlenme özgürlüğü, ne de grev hakkı üzerine tek kelime vardı. Milli irade şampiyonluğuna, ordunun ikide bir politikaya müdahele alışkanlığına "karşı çıkma"ya gelince, onun da zamanı 12 Eylül günü ya da sonrası ve yöntemi de açık ve cepheden olmalıydı. İş işten geçtikten sonra ve elaltından, kapıaralığından, pazarlıkçı manevralarla değil!

DYP Kongresi'nde Cunta'nın oyunu demokrasi için değil, S.Demirel ve çevresiyle K.Evren ve cuntası arasındaki politik rekabet adına bozuldu. Bu elbette "ha Cindoruk ha Yazar, ya da ha K.Evren ha Süleyman, al birini vur ötekine" demek değildir. Lakin yaratılan ve sürdürülmek istenen kavram kargaşasına karşı uyanık olmak ve bu oyunu da bozmak samimi demokratlığın gereğidir. S. Demirel ve çevresinin, eski AP'lilerin, vb. ne denli yalancı demokrat, ne denli sahte özgürlükçü ya da lâfta milli iradeci oldukları şu geçen beş yılda bütün yaptıklarından ve yapamadıklarından bir kere daha anlaşılmıştır, besbelli ortadadır. Böylesi yıllanmış demokrasi düşmanlarına demokratik hak ve özgürlükler için mücadele gündeminde tanınacak, verilecek hiçbir paye olamaz.

Türkiye gözaltında!

● Polisi "sınırsız" yetkilerle donatan yasa tasarısı "insan hakları kavramını" yoketmiş olan 1982 Anayasasına bile "ters düşecek" kadar "ilkel", "çağdışı", "ürkütücü" ve "sakıncalı" olarak yorumlandı.

Özal hükümetinin hazırladığı "Polis Yetkileri Yasası" tasarısı Evren Anayasası'nın "kişi özgürlüklerini" sıfıra indirgeyen mantığını iyice somutluyor. Ortada "anlaşılmadık" birşey bırakmıyor. Bu haliyle "Anayasanın ruhuna ve özüne" tam uyuyor.

Tasarı, Anayasanın askerlere verdiği "gerektiğinde öldürme" ve "dokunulmaz olma" yetkisini bu kez polise de veriyor. Polis "gerekli gördüğü" zaman "silahını kullanacak", ama bu "yaptığı işten" sorumlu tutulamayacak. "Tutuklanamayacak" ve "cezalandırılamayacak"...

Tasarı, polisin "kişi mahremiyeti" ile ilişkilerini vali ve kaymakamlara bırakmış. Mahkeme kararına gerek kalmayacak. Vali ve kaymakam ve nahiye müdürü "gerekli görmüşse" polis kişinin "üstünü-başını", "evraklarını",

(Devamı 9. sayfada)

Roma'da Ağca komedisi sürüyor

● 97 ifadede 114 defa yalan söylediği tespit edilen faşist Ağca, şimdi de peygamberliğini ilan etti.

● Soruşturma yargıcı Ağca'nın yalan ifadelerinin "gerçeğin bulunmasına katkı getirdiğini" ileri sürerek, Sovyetler Birliği'ni ve Bulgaristan'ı suçlamaya devam ediyor.

27 Mayıs tarihinde yeniden başlayan "Papa suikasti" duruşmasını Batı gazeteleri "Asrın Duruşması" olarak ilan ettiler. Gerçekten de bu duruşma, ülkücü faşist Ağca' nın ve onun gerisindeki CIA ve benzeri karanlık güçlerin yalan kampanyasının mumunu yatsıdan önce söndürdüğü ve emperyalist komplonun çirkin yüzünü bütün çıplaklığı ile bir kez daha açığa çıkardığı için "Asrın Duruşması" olarak adlandırılmayı haketmiştir.

(Devamı 9. sayfada)

İnsanlar kaybediyor futbol kazanıyor

● Juventus-Liverpool futbol karşılaşmasında 38 ölü yüzlerce yaralı.

Juventus-Liverpool maçında 38 ölü, yüzlerce yaralı... "Uygar Avrupa" da "ilk kez" oluyor bu. Latin Amerika'da hergün benzerleri yaşanıyor. Zamanında El Salvador-Honduras savaşına da yolaçmıştı.

Kendisi "SPOR" ama "SAVAŞ" şeklinde geçiyor. Milyonlarca insanın —yani müşterisini— "oyalamak", "sömürmek" ve "uyutmak" için kullanılan "araçlardan" birine dönüşmüş futbol. Nerede?

Sermayenin elinde. Futbolculara yatırılan yüzmilyonlarca para, hep daha çok kazanmak için. Bilinçli bir yatırım. Ama pazarın genişlemesi,

(Devamı 9. sayfada)

Cunta'nın Kürdistan'daki yeni hazırlıkları

● Irak Kürdistanı Sosyalist Partisi'nin yayın organı, Evren cuntasının Kürdistan'daki yeni saldırı hazırlıklarını açıklıyor.

Irak Kürdistan'ı Sosyalist Partisi'nin yayın organı Özgürlük Yolu, 7. sayısında yayınladığı başyazısında Türkiye'deki faşist diktatörlüğün T.Kürdistanı'ndaki baskı ve terör uygulamasını konu alarak şunları yazmaktadır:

"Türkiye'deki askeri faşist diktatörlük, ırkçı, şoven ve yayılmacı karakterini, Kürt Ulusal Demokratik Hareketine ve Irak Ulusal Demokratik Hareketine karşı bir kere daha sergilemek niyetindedir.

Ankara diktatörlüğü son

(Devamı 9. sayfada)

GELECEK UMUTLARİNI YİTİREN

4 genç intihar etti

15, 16, 17 ve 19 yaşlarındaki biri Türk dört genç daha kapitalizmin kurbanları arasına katıldı, Aachen yakınlarında bir arabanın içinde egzoz gazıyla kendilerini zehirleyerek intihar eden gençler, geriye bıraktıkları mektupta "hiçbir şansımız yok" diye yazıyorlardı.

İntihar eden gençlerden 17 yaşındaki Udo, annesine yazdığı mektupta şöyle diyordu: "Dünyada herşey kötü gidiyor. İnsanlar bol miktarda sahip oldukları halde bomba yapıyorlar. İnsanlar sadece tahrip etmeyi düşünüyorlar. Bir kere olsun hayvanları ve ağaçları düşünüyorlar mı? Hayır. Ya da nehirleri veya havayı?"

(Devamı 9. sayfada)

İşçilerimizin Libya çilesi

Dış göç son yirmibeş seneden beri ülkemiz insanının yaşamına damgasını iyice vurdu.

Önce Almanya, ardından çeşitli Avrupa ülkeleri milyonlarca insanımızın devamlı ekmek kapısı oldu.

Yurtdışı işçiliği yaşamımızın ayrılmaz bir parçası olduğu gibi kültürümüzü, anlayışlarımızı da şekillendirmeye başladı.

Batı'daki yoğunlaşma belli noktada tıkanınca özellikle yetmişli yılların ortalarından itibaren aç insanımıza, işsizimize yeni bir kapı açıldı. ORTA DOĞU. Böylece GÖÇ'ümüzün yönü değişti.

Dün "Almanya" için İşçi Bulma Kurumu kapılarında kuyruk olan insanlarımız son yıllarda inşaat şirketlerinin kapılarını aşındırmaya başladılar.

Artık gündemimizde Libya var. Suudi Arabistan, Ürdün, Irak, Kuveyt var. Hatta Nijerya vb. gibi Afrika ülkeleri var gündemimizde.

Evet, cephemiz genişledi. İki koldan, iki yönden daldık dünyaya. Öyle bir dalış ki, kapılar izin verse içeride kimse kalmayacak nerdeyse.

Özellikle Almanya'ya göçümüz edebiyatımızın, sanatımızın, sosyal ilişki ve uğraşılarımızın içeriğine renk kattı.

Ya ikinci cephe? Arap ülkeleri, Ortadoğu cephemiz?

Henüz bir ses yok. Bir çalışma görünmüyor ufukta. Sayıları üç yüz bini aşan bu cephe insanımız halen kaderiyle başbaşa.

Şirket kapılarında gün dolduran işçilerle rastlantı sonucu karşılaşmamız bizi bu düşüncelere itti. Yine gidip dönenlerle yaptığımız sıradan konuşmalar böyle yalınkat bir hazırlığa zorladı. Ve Libya'dan dönen bir işçinin söylediklerini sıralamaya çalıştık.

— Çeşitli Arap ülkelerinde işçi olarak çalıştığınızı, bu arada en fazla Libya'da kaldığınızı söylediniz. gidişiniz nasıl olmuştu?

— Bir özel şirket aracılığıyla gittim. 1981 yılında. Gidişle ilgili tüm hazırlıkları şirket yaptı. Tabii bir tanıdık olmasaydı gitme imkânı yoktu.

— Buradan giderken bir sözleşme yaptınız mı? Bu nasıl bir sözleşmeydi? Şirket orada bu sözleşme hükümlerine uydu mu? Sözleşmelerin hukuki geçerliliği var mı?

— Evet. Gitmeden bir sözleşme imzaladık. Sözleşmeyi şirket hazırlamıştı. Bizim bu sözleşmeye bir müdahelemiz olamıyor. Olamıyor çünkü hem gitmeye muhtaçız, hem de her konuda bilgimiz kısıtlı. Hazırlanan sözleşmelere göre şirketin Libya'da bulunan şantiyesinde götürü iş yapacaktık ve elimize en az aylık 140 Libya dinarı geçecekti. Eğer yaptığımız götürü iş bu miktarın altına düşerse farkı şirket karşılamak zorundaydı. Şunu belirteyim: Arap ülkelerinde "iş" yapan tüm Türk şirketleri bu tür özel sözleşmelerle işçi götürüyor. İşçi Bulma Kurumu bir formaliteden ibaret. Yani hiçbir fonksiyonu yok. Benim işyerinde sözleşmeye kesinlikle uyulmadı. Hiçbir yerde de burada düzenlenen sözleşmelere uyulduğunu duymadım. Zaten elimizde sözleşme metninden bir suret kalmıyor. Oraya varınca bize ikinci bir sözleşme daha imzalatıyorlar. Bu sözleşme sözüm ona sağlık kontrolü bahanesiyle yapılıyor. Sözleşmenin birçok yeri boş kalıyor. Daha sonra bunda istediği değişikliği —işçi aleyhine— yapabiliyor şirket. Amaç işine gelmeyen işçileri vaktinden önce kovmak veya burada anlaşılan ücret miktarını istedikleri gibi ayarlamak. Size bir örnek vereyim: Ben boyacı olarak gittim ve boya için metre kare başına 70 Libya kuruşu alacaktım. Bizim grup tüm olarak bu sözleşme kapsamındaydı. Yapılan hesaba göre aylığımız 200 dinara ulaştı. Bunun üzerine firma temsilcileri, hesabı yanlış yaptıklarını söyleyerek sözleşmeye aykırı olarak ücretlerimizi düşürdüler. Artık boya için metrekare başına 55 Libya kuruşu almak zorunda kaldık. Buna karşı direnmemiz mümkün olmadı. Çünkü sözleşmeye göre bir işçi iki kez ücret talebiyle müdür karşısına çıkarsa geri gönderiliyor. Ayrıca gidiş-dönüş masraflarını da karşılamıyorlar. Diyebilirim ki gidişte imzaladığımız sözleşmelerin hiçbir uygulama imkanı yok. Hukuki geçerliliği var mı bilmiyorum. Olsa ne yazar. Şirket yöneticileri orada kendi başına bir devlet gibi. Kimi kime şikayet edeceksin?

— Şantiye'de kaç kişi çalışıyordu? Beslenme ve barınma sorunlarınız nasıl çözümleniyordu?

- Biz 4500 kişiydik. Hepimiz sözde lojmanlarda kalıyorduk. Adı lojman, ama baraka deme imkânı bile yok. Kaldı ki, çoğumuz açıkta yatıyorduk. Tahta barakada kalmak işçi için bir nimettir. Açıkta yatmanın nasıl sonuçlar doğuracağını belirtmeye bile gerek yok. Kaldı ki, barakada olsun, açıkta olsun temizlik diye birşey yok. Her taraf pislik deryası. Gerçi battaniyelerin kiri pek belli olmuyor. Umumi banyolar ise iğrenç. Beslenmemiz toplu oluyor doğallıkla. Umumi mutfaklarda, koca koca kazanlarda kaynıyor yiyecekler. İşçilerin yemek listelerine hiçbir öneri ve itirazları olamaz.

— Ailesini götürebilen olabiliyor mu?

— Bizim şirketten bir elektirikçi götürmüştü. Perişan oldular. Bu mümkün değil.

—Ücretleriniz yeterli miydi, nasıl bir ücret politikası uygulanıyordu?

— Örneğin Libya'da ithal etin kilosu 4 dinar, yerlisinin 110 kuruş olduğu düşünülürse günlük 3,5 dinarlık asgari ücretin ne kadar yetersiz olduğu anlaşılır. Kaldı ki, bizim müteahhitler daha çok parça başına ya da götürü ücret vermeyi yeğliyorlar. Bu ise daha çok para kazanmak için işçilerin canı pahasına çalışmalarına yolaçıyordu. Diğer yandan işyerlerinde (bizim müteahhitlerin işyerinde) üst kademe ve ara yöneticilere çok yüksek ücret ödeniyor. Örneğin işçi ortalama aylığı 150 dinar iken ve kalfalara aylık 6 bin dinar civarında ücret ödeniyor.

— Çalıştığınız ülkelerde işçi sendikası var mıydı? Varsa bu sendikaların Türk müteahhitlerin şantiyelerinde çalışan işçileri örgütlemesi mümkün mü?

— "Mükteb-ül-amil" diye bir sendika var. Fakat hiçbir Türk işçisi sendikaya giremez. Sendikaya müracaat dahi işçinin geri gönderilme, yani kovulma sebebidir. Bizden evvel, örneğin Libya'da ücretlerin yükseltilmesi ve sendikal örgütlenme istemiyle direniş oldu. Bu direnişe katılanların tümü kovuldu. Son direnişte ise olaya Libya hükümeti el koyarak işçilerin kovulmasını önledi.

—Sosyal güvenlik anlaşmanız var mıydı? Nasıl?

— Arap ülkelerinde çalışan işçilerin sosyal güvenlik anlaşması yok ve orada geçen hizmetler sigortalılığa sayılmıyor.

— Peki, bu konuda Türk hükümetlerinin bir çalışması yok mu?

— Ben duymadım. Bilmiyorum.

— Birikimlerinizin Türkiye'ye transferi mümkün oluyor mu? Nasıl?

-- Transfer konusu, Avrupa ülkelerinde çalışan işçilerin transferiyle kıyaslanınca korkunç durumda. Sözleşmeye göre kazancımızın % 70'ini transfer hakkımız var. Ama bu durum gerçekleşmez. Ya ilgili hükümetin kısıtlamaları ile karşılaşılır, ya da şirket yöneticileri paramızın Türkiye'de şirket merkezinde ödeneceğini söylerler. Türkiye'de şirket merkezlerinde aylarca beklediğimiz, sonunda da çek veya senetle dönmek zorunda kaldığımız basına bile intikal etmektedir.

— Arap ülkelerinde çalışan Türk işçileri eğlence ve kültür ihtiyaçlarını nasıl gideriyorlar?

— Şirketlerin bu konuda bir gayretleri olmaz. Onlara göre işçinin eğlenceye ihtiyacı yoktur. Yalnız bayram geceleri kendi aramızda yaptığımız eğlenceye karışmazlar. Zaten sinema-tiyatro gibi yerler yok. Sık sık çay bahçelerine giden işçilerin de şirket tarafından dikkati çekilir. Örneğin Libya'da bizim şirket tatilde bile çalıştırdı bizi. Hem Libya yasalarına göre, hem de sözleşmeye göre tatilde yaptığımız mesainin 4 kat ücretle ödenmesi gerekir. Ama bize uygulanmadı.

— Ailelerinizle haberleşmeniz konusunda söyleyeceğiniz var mı?

— Mektuplar, telgraflar şirket denetiminden geçiyor. Örneğin benim bir telgrafım saklandı. Vermediler. Telgraftan kuşkulanmışlar. Diyebilirim ki asker mektubu gibi işlem görür mektuplarımız. Zaten telefon diye bir nesneyi kullanmamız mümkün değil.

— Arap işçilerle Türk işçileri arasında bir yakınlaşma oluyor mu? İlişkileriniz nasıl tanzim ediliyor?

— Hiçbir münasebetimiz olmadı. Kentte gezerken kimin işçi kimin esnaf olduğunu anlamak mümkün değil zaten. Kaldı ki işyerlerinde de beraber değiliz.

— Arapların Türk işçilerine bakışı, yaklaşımı nasıl?

— Onların kullandığı şöyle bir söz var: "Küllün Avrupa kıtır gois, Vahit Türki nefer mişkois" sanırım Türkçesi şöyle: "Tüm Avrupalılar çok iyi, tek Türk bile çok adi." Her nedense bizlere çok kötü gözle bakıyorlar. Öyle ki ülkenin herhangi bir yerinde faili meçhul bir zina olayı olsa hemen Türklerden birinin yakasına yapışılıyor. Din kardeşliği falan sökmüyor. Herifler bize "cinsi sapık" gözüyle bakıyorlar.

— Bu ülkelerde bulunan Türk Konsoloslukları işçi sorunlarına nasıl yaklaşıyor?

— Konsolosluklar nezdinde işçi ve işçi sorunları diye birşey yok. Onlar için şirket var. Şirket yöneticileri ve sözümona döviz var. Zaten bir Türk işçisinin Türk Konsolosluğu'na girmesi yasaktır. Birgün bir arkadaşımız Konsolosluğa şikayet dilekçesi vermiş. Bizi şirket müdürünün şantiyedeki bürosuna çağırıp ifademizi aldılar. Konsolosluk yetkilisi sanki şirket temsilcisi gibi davrandı. "Yabanellerde kardeş kardeş çalışmak varken şirketi neden şikayet ettiğimiz" soruldu. Dilekçeyi yazan bulunsa sanki idam edilecekti.

— Türk hükümetlerinin işçilere karşı davranışı nasıl?

— Varlığımızdan habersiz gibi davranıyorlar. Bir keresinde Turgut Özal Libya'ya geldi. İşçilerle görüşmeyi kabul etmedi. Bunu Türkiye'deki hiçbir gazete yazmadı. Hem o zaman Özal başbakan yardımcısıydı. "Bir dertleri varsa buraya onları getirenlerle görüşsünler" demiş.

— Tüm bu zorluklara karşın yine gidecek misiniz?

— Herşeye rağmen en kısa zamanda gideceğim. Çünkü başka çarem yok. Buralarda iş bulsam da çalışamıyorum. Çünkü eskiden küçük bir imalathanem vardı. Beni fabrikatör sanıyorlardı. İflas ettim. Benim iş kolumda aynı işi yapan 45 firmadan 36 tanesi aynı yıl iflas ettik.

BAKIŞ

E.Mahmut Soner

Demoklesi

EDEBİYATIMIZIN ve toplumsal kültürümüzün en büyük zenginlik kaynağı "paşa anıları"dır. Bir sürü paşa emekli olduktan sonra bahçıvanlık, otel katipliği ve apartman yöneticiliği gibi işlerden başka "anı" yazarak bilhassa demokrasi kültürümüzün gelişmesine ve Türk ordusunun dünyaca ünlü demokratlığını yakından tanımamıza yardımcı olmuşlardır. 12 Mart'ın muhtıracı paşalarından Muhsin Batur, piyasaya yeni sürülen anılarıyla bu hizmet kervanına katılmış bulunmaktadır. (*)

Batur paşadan öğrendiğimiz ilk şey, demokrasimizi koruyan ordumuzun herşeyden önce kendisinin demokratik bir iç yapıya sahip olduğu ve bu özelliğinin kışlayla sınırlı bulunmayıp özel yaşamın bütün alanlarını kapsadığıdır. Briç oynarken astın üste "kontr atmasının" yasaklanmış olması ve komutanların "kağıt dağıtmaması" bunun en güzel örneğidir.(*) Eğer oynanan tavla ise komutana karşı "dü şeş" atılmayacağı, kazara atılmışsa bunun "hep yek" oynanması lazım geldiği izahtan varestedir. Bir futbol maçında komutanın oynadığı veya tuttuğu takımın kalesine gol atmayı yasaklayan teamülü ve Türkiye'yi bir komutanın yönettiğini unutarak milli takımımıza 8 gol birden atan İngilizlerin Evren paşa tarafından afaroz edilmesi bundandır.

Türk ordusu, rakı sofrası üstünde başbakana (Celal Bayar'a) zeybek oynattıran ünlü kurucudan (Atatürk'ten) devraldığı demokrasi aşkını komutanları aracılığıyla sık sık açığa vurmuştur. 12 Mart da bunlardan biridir ve Muhsin paşanın anılarında bunun ne denli önüne geçilmez güçlü bir aşk olduğu anlatılmaktadır: Gidişat kötüyedir, köylüler toprak, memurlar sendika, işçiler özgürlük, gençler özerklik, halk birşeyler istemektedir. Yürüyüşler sokakları eskitmekte, grevlerden ötürü askeriye iaşesiz kalmaktadır. Hadi istenen "ekmek" olsaydı fırında pişirir verirdin. Özgürlüğü, özerkliği, sendikayı ve toprağı kim nereden bulup verecekti ki olaylar yatışacaktı. Tek çözüm kalıyordu: Demokrasi kurtarmak!

Erinden generaline bütün ordu mensupları kolları sıvamış, örgütler kurulup toplantılar yapılmakta, hükümet listeleri yazılıp bozulmakta, generaller birbirini kollayıp yarışta öbüründen geri kalmamaya çalışmaktadırlar. Muhsin paşa ve 3 arkadaşı "en demokrat biziz" diyerek muhtırayı bastırıp öne geçmişlerdir. Batur paşa bu yarışı nasıl kazandıklarının (gizli hazırlıklarının) açık hikayesini anılarında anlatmaktadır.

Burada akla "acaba tapu dairesinde odacı Agah efendinin de demokrasiyi kurtarma hakkı var mıdır?" diye bir soru gelebilir. Elbette yoktur, çünkü bu görev Atatürk tarafından paşalara tevdi edilmiş bulunmaktadır. "Muhsin Batur paşa hükümeti devirme planlarını ve örgüt arkadaşlarını ele verip suçunu itiraf etmiştir, yakalanıp 146'dan yargılanmalıdır" diye düşünenler varsa yanılmaktadırlar. Çünkü yeni çıkan "af kanunu" Batur paşa ve arkadaşlarının suçlarını kapsamaktadır ve öte yandan son demokrasiyi kurtarma tatbikatının Evren paşa da tekaüt olduktan sonra anılarını yazmayı düşünmektedir.

(*) Milliyet gazetesi

GERÇEK gazetesinden fabrika haberleri

KAYSERİ'DE SENDİKALAŞMA MÜCADELESİ

Bizler, Reha Şeker fabrikasında asgari ücretle çalışan 22-30 yaşları arasında, emeğinin en verimli çağında olan yaklaşık 200 kadar işçiyiz. Şubat ayından geçerli olmak üzere, işyerinde kıdemi bir yıldan az olanlara % 20, fazla olanlara ise % 30 zam yapıldı. Bu kadar vicdanlı(!) bir aile şirketi olan patron, Türk-İş'in toplu sözleşme ile aldığı zama yakın zam vermiş oldu. (Türk-İş'in sarı sendika olduğu da her zaman sergileniyor.)

Bunun yanında sendikalaşma çalışmalarına başlayan arkadaşlarımızı işten atmak için herşeye başvuruyorlar. Zaten engel de yok ya... Bu, biz emekçilerden ne kadar korktuklarını gösteriyor. Biz emekçilerin asli görevi sınıfsal birliğimizi sağlamak, bunun için mücadele etmektir... Demokratik ve politik mücadelemizi de tabii ki yeri geldikçe vereceğiz...

Ben de siz emekçi arkadaşlarım gibi birlikten yanayım. Ne patronun baskısı, ne de Kenan Evren'in başını çektiği faşizmin baskıları birliğimizi bozamaz. Saflarımız hergün biraz daha güçleniyor, genişliyor.

Reha Şeker Fabrikasından
Bir İşçi

SABANCI HOLDİNG'TE BİR SÖZLEŞME

1984 yılı "serbest toplu sözleşme yılı" oldu. 12 Eylül darbesiyle işçi haklarının tamamen kaldırılmasından dört yıl sonra "sivil" Özal hükümetinin işbaşına gelmesiyle birlikte sözleşmeler de imzalanmaya başlandı. İsterseniz "serbest toplu sözleşme"ye bir örnek verip, yeni haklarımızı öğrenelim.

Türkiye'nin en büyük holdinglerinden biri olan Sabancı"ya ait SASA fabrikasında 1.1.1986'ya kadar geçerli olmak üzere iki yıllık sözleşme imzalandı. Tam 8,5 aylık bir zamandan sonra hem işkolu, hem de işyeri yetkisi alındı. Zaten petrol işkolunda Türk-İş'e bağlı Petrol-İş dışında başka bir yetkili sendika yoktu. Buna rağmen Çalışma Bakanlığı 8,5 ay süreyle yetkiyi vermeyerek işçileri Sabancı'nın vereceği ücrete razı etmeye zorlamış, bunda da başarılı olmuştur.

"Popüler" iş adamı Sabancı, gazetelerde bol bol işçi haklarının savunuculuğunu yaparken masa başında ne kadar azılı işçi düşmanı olduğunu göstermiştir. TİSK'in almış olduğu kararların dışına çıkmayacağını, işçilerin bu ücreti (% 35-1000) kabul edeceğini, sendikanın bunu kabul etmek zorunda olduğunu söylemiştir. "Çünkü, yapabileceğiniz birşey yok. Grev yapamazsınız, kaldı ki yaptınız, bunu hükümet erteler, daha sonra da sıkıyönetim. İyisi mi siz bunu imzalayın, işçilerinizi daha fazla mağdur etmeyin" demiştir. Pazarlıktan ve onbir aylık bir gecikmeden sonra işverenin isteklerine uygun bir sözleşme imzalandı. Birinci yıl % 35-12000, ikinci yıl ise 20000. 1984 yılı enflasyon oranı Özal'ın dediği gibi % 55 olduğuna göre, alınan ücretin ne kadar komik olduğu görülür.

Bir Grup SASA'lı Gerçek
Okuru

ANKARA BELEDİYESİNDE TERÖR

Ankara Belediyesi çalışanları üzerinde 12 Eylül'den beri sürdürülen baskı ve yıldırma politikası mahalli seçimlerden sonra özellikle şiddetlendirildi. İşyerlerindeki ispiyoncuların da gayretiyle Ocak ayı başında TEK ve Otobüs işletmelerinde memur, işçi ve yönetici karışımı 69 kişi polisçe gözaltına alındı. Arkadaşlarımızda bir ay boyunca haber alamadık. Nihayet mahkemede 13 kişi tutuklandı, diğerleri ise serbest bırakıldıklarında işe alınmayıp açlığa mahkum edildiler...

Belediyeden Bir Grup İşçi

Pancar raporu

Denizli'nin Çivril ilçesinde geçimini salt pancar üreterek sağlayan beş çocuklu bir aile reisinin bir dönüm pancar için yaptığı masraf ve karşılığında kazandığı net para aşağıdadır:

Bir dönüm tarla için:	
Sürme	1500 TL.
Tırmıklama	1000 TL.
Ekmek	1500 TL.
Üç kez çaba	3000 TL.
Gübre gideri	5000 TL.
5 kez sulama	5000 TL.
Pancarı kazma	5000 TL.
Pancar nakli	5000 TL.
Toplam gider	27.000 TL.

Yukarıdaki giderler verimli sayılan bir dönüm toprağa yapıldığında ortalama 4 ton pancar üretilebilmektedir.

1984 yılı fiyatlarına göre Bakanlar Kurulu'nun pancara verdiği fiat kilo başına bir dönümden 36 bin liralık pancar üretilmektedir. Bunun 27 bin lirası zaten üretim süresince harcanmış olduğuna göre, bir dönüm pancar yetiştiren emekçi köylü bir yılda ancak 9000 lira para kazanabilmektedir.

Kazanılan bu 9000 liraya da devlet peşin olarak ödememekte, bir kısmını şeker, bir kısmını küspe olarak ödemekte, kalan bölümünü ise bir buçuk yıl içinde üç taksitte tamamlamaktadır.

Pancar üreticisinin gerçek yaşamı böyle iken ve hemen tüm toprağa dayalı üretim yapan halkımızın --az topraklı köylünün– durumu bundan daha parlak değilken, hergün televizyonda "Türkiye dünyada kendi kendine yetebilen nadir ülkelerden biridir' diye halkımızın gözüne baka baka yalan söyleyen cuntabaşları bu gerçeği elbette biliyorlar. Bildikleri için de korkuyorlar.

Emekçi halkımızın bir gün yaptıklarının hesabını soracağından korkuyorlar.

Denizli'den bir Gerçek okuru.

1 Mayıs'ta meydanlar yine doluydu

İşçi sınıfının geleneksel birlik, mücadele ve dayanışma günü 1 Mayıs'ta işçi sınıfı ve barıştan, demokrasiden yana tüm güçler meydanları doldurdular.

F.Almanya'da kötü hava koşullarına rağmen 700 binin üzerinde işçi, emekçi ve genç sosyal hakların kısıtlanmasına, silahlanma ve yabancı düşmanlığına karşı barış ve iş taleplerini dile getirdiler.

Frankfurt'ta biraraya gelen 6 dernek merkezi olarak hazırlanan ortak bildiriyi çeşitli fabrika kapılarında, Türkiyeli işçilerin yoğun olduğu bölgelerde dağıttılar. 30 Nisan gecesi yine 6 dernek tarafından düzenlenen 1 Mayıs'la ilgili ortak gece başarılı geçti. Gecenin ortak konuşmasını yapan Y.Köroğlu, 1 Mayıs'ın uluslararası barışı savunma ve savaşa karşı mücadele, dayanışma günü haline dönüştürülmesinin gereğine işaret etti. 1 Mayıs günü DGB tarafından düzenlenen yürüyüş kortejinde "Sol Birlik" flamasının arkasında birlikte yürüyüşe katılan dernek üyeleri, yürüyüş boyunca barış, iş güvenliği, yabancı düşmanlığına son gibi sloganlarla güncel istemlerini dile getirdiler.

Münih 1 Mayıs alanında ABD'nin silahlanma yarışı da Reagan'ın kuklası yapılarak lanetlendi.

Stutgart'ta, füze değil işyeri istiyoruz, Yaşasın Sol Birlik pankartları arkasında Alman ve diğer uluslardan işçilerle omuz omuza yürüyen Türkiyeli işçiler yabancı düşmanlığına, sosyal hakların kısıtlanmasına ve silahsızlanmaya karşı taleplerini dile getiren sloganları yükselttiler. Miting alanında konuşma yapan DGB Badenwürtenberg başkanı, 1 Mayıs'ın anlam ve önemine değinerek, emperyalizimin saldırganlığına, işsizliğe, silahlanmaya ve sosyal hakların kısıtlanmasına karşı işçilerin dayanışma içinde olmasının gerekliliğini belirtti. DGB Batenwürtenberg başkanı konuşmasında ayrıca, tüm işçileri, Türkiye'de faşizme karşı verilen mücadelede uluslararası dayanışmaya çağırdı.

"Sol Birlik"i destekliyoruz" pankartı arkasında, Münih'te DGB tarafından düzenlenen 1 Mayıs gösterilerine katılan GERÇEK Münih Komitesi, MİDER, DİBAF, BİRLİK YOLU, KOMKAR yürüyüş kortejinde ve miting alanında ortak hazırlanmış bildirileri yoğun bir şekilde dağıttılar. 8000 kişinin katıldığı Münih'deki 1 Mayıs gösterilerinde SPD'li belediye başkanı, DGB gençlik sorumlusu ve IGM sendikası bölge temsilcisi ayrı ayrı yaptıkları konuşmalarda Bonn hükümetinin çalışma yasasını eleştirerek işsizlik konusundaki endişelerini dile getirdiler. Ayrıca, silahlanma ve soğuk savaş konusunda ABD emperyalizmi ile uyuşma politikası ve yıldızlar savaşı projesinin desteklenmesinin eleştirildiği konuşmalarda, atom silahlarından arındırılmış Münih ve Almanya dileği dile getirilerek, 35 saatlik çalışma haftası kampanyasının bundan sonra daima gündemde olacağı belirtildi. Mitingten sonra adı geçen Türkiyeli örgütler tarafından düzenlenen kültür ve eğlence toplantısına 150'nin üzerinde Türkiyeli katıldı.

Ayrıca Duisburg ve Nürnberg'de yine "Sol Birlik" pankartı arkasında 1 Mayıs gösterilerine katılan göçmen işçi örgütleri birlik, mücadele ve dayanışma günü olan 1 Mayıs'ın ruhuna uygun olarak birlikte hareket etmenin, güçleri birleştirmenin güzel örneklerini verdiler.

Frankfurt... Aynı coşkuyla kutlanan onlarca 1 Mayıs alanlarından sadece biri...

Türkiyeli göçmen işçi sorunları semineri

F.Almanya Essen Üniversitesi öğretim üyelerinden Sami Özkara'nın girişimiyle 24,25 ve 26 Mayıs günlerinde Göçmen İşçi Sorunları Semineri yapıldı. Büyük çoğunluğunu F.Almanya'da ve B.Berlin'de Türkiyeli göçmen işçilerle ilgili sosyal, kültürel, eğitsel, sendikal ya da diğer örgütsel alanlarda uzmanlaşmış Türkiye'li aydınların oluşturduğu seminer çalışmalarına, Belçika ve Hollanda'dan aynı alanlarda görev yapan temsilciler de katıldılar.

Genel sorunların çözüldüğü, kapsam ve yönetim konularının tartışıldığı birinci oturum sonucunda beş ayrı dalda çalışma komisyonu oluşturuldu: 1) Üretim alanına değgin sorunlar ve sendikal çalışmalar, 2) Yaşama koşullarına değgin sorunlar (sağlık, konut, kültür vb.), 3) Yasal haklar ve politik katılım sorunları, 4) Eğitim, öğrenim ve gençlik sorunları, 5) Türkiyeli göçmen kadın emekçilerin ya da ev kadınlarının sorunları.

Her komisyon, çalışmalarının özetini raporlar halinde genel plenuma sundu. Üzerinde çalışılan konulardaki genel tespitlerin yanısıra, tartışılması, üzerinde derinleşmesi gereken noktalar vurgulandı.

Çalışmaların sonucunda şu temel noktalarda görüş birliği oluşturuldu:

● Türkiyeli göçmen işçilerin büyük yoğunluğunun bulunduğu F.Almanya'da ve diğer ülkelerde Türkiyeli göçmen işçilerin sorunları temelde kapitalist sömürü sisteminden kaynaklanmaktadır.

● Özellikle F.Almanya'da resmi makamlar F.Almanya'nın ABD, Kanada, Fransa, İngiltere vb. gibi bir "göçmen ülkesi" olmadığını vurgulamalarına rağmen, hâlen 5 milyona yakın göçmen emekçinin yaşadığı F.Almanya, gerçekten bir "göçmen ülkesidir".

● İşverenlerin ve resmi makamların göçmen işçilere yaklaşımı, ucuz işgücü temin etmek, özellikle emek yoğun işlerde, hizmet sektörünün en yorucu ve en istenilmeyen işlerinde, gene emek yoğun üretime dayalı yeraltı madenleri vb. gibi ağır işlerde göçmen işçi çalıştırılması bu ülkelerinin egemen çevrelerinin sınıfsal çıkarlarına uygun düşmektedir.

● F.Almanya'da geri dönüşü "özendirme" önlemleri adı verilen birtakım teşviklere ve zorlamalara rağmen, Türkiyeli göçmen işçilerin büyük çoğunluğunun geri dönme niyetinde olmadıkları bir kez daha ortaya çıkmıştır. Özellikle bu nokta ikinci ve üçüncü kuşaklar için kesin bir tespit halindedir.

● Türkiyeli göçmen işçilerin çalışma koşullarının kötülüğünün ve üzerlerindeki ağır sömürünün yanısıra, yaşam koşulları da büyük çoğunlukla kötüdür.

● Bütün bunlara ilaveten, bu ülkelerde ve özellikle F.Almanya'da göçmen işçiler, F. Alman yurttaşlarının sahip oldukları birçok hakka sahip bulunmadıkları gibi, onların F.Alman uyruğuna geçmeleri de son derece güçtür.

Ve nihayet Avrupa toplumlarından hayli farklı bir sosyal, kültürel biçimlenmeden gelen Türkiyeli göçmen işçiler toplumdan yalıtılmış bir durumdadır. Bu yalıtlanmanın bir bölümü egemen güçlerden ve onların politikalarından kaynaklanmakla birlikte, bir kısmı da Türkiyeli işçilerin dinsel, geleneksel ve benzeri motiflerle kendi kendilerini bu izolasyon çemberi içinde tutmaları, toplumsal entegrasyon için kayda değer bir çaba göstermemeleri gibi faktörlerden ileri gelmektedir.

● Böylece üstüste gelip yoğunlaşan sorunların baskısı altındaki Türkiyeli göçmen işçilerin önemlice bir bölümü, bir de, örneğin F.Almanya'da, Hollanda'da olduğu gibi yabancı düşmanlığının şampiyonluğunu yapan en gerici kesimlerin etkisiyle, dinsel bağnazlığa sarılarak, koyu bir milliyetçilik içine hapsolarak yaşamaktadırlar.

● Kapitalizmin krizinden en fazla etkilenen de gene bu göçmen işçiler olmaktadır. Türkiyeli göçmen işçiler arasında işsizlik oranı son yıllarda hayli artmıştır.

● Bütün bunlar, Türkiyeli göçmen işçilerin birlikte üretim yaptığı F.Alman işçilerle ya da diğer göçmen işçilerle kaynaşma sürecini yavaşlatmaktadır. Üretim süreci içinde tek bir sınıf oluşturdukları halde, üretim dışı alanlarda Türkiyeli göçmen işçilerin F. Almanya'daki diğer işçilerle ortak sosyal yaşantıları, davranışları yavaş gelişmekte, bir başka deyişle entegrasyon so-

(Devamı 9. sayfada)

Şevket Yılmaz'dan eğlencelik eylemler

Sarı Türk-İş yönetimi eylem kararı aldı. Yüksek Hakem Kurulu'na verdiği üyeleri geri çekti. Bir de kapalı salon ve açık hava toplantıları düzenleyecekmiş.

Bunlar kimi kandıracaklarını sanıyorlar?

Öyle bir sendika yönetimi düşünün ki 12 Eylül 1980'de faşist askeri darbeyi selamlasın; demokrasiyi dümdüz edip, seçimle gelmiş herşeye kırmızı görmüş boğa gibi saldıran, parlamentoyu dağıtan, partileri kapatıp, liderlerini tutuklayan insanlık dışı faşist Cunta karşısında yerlere kadar eğilsin; DİSK'in ve diğer demokratik kuruluşların kapatılmasını, önderlerinin hapsedilmesini, grevlerin yasaklanıp, grev çadırlarının sökülmesini, işçilerin fabrikalardan toplanıp kışlalara hapsedilmesini alkışlasın; binlerce yurtseverin öldürülmesine, yüzbirlercesinin cezaevlerine doldurulmasına, işkencelere seyirci kalsın; başta Anayasa olmak üzere çalışma hayatını düzenleyen demokratik yasaların rafa kaldırılmasına, yıllar sonra da bunların yerine grev hakkını bile komik duruma getiren faşist anayasa ve yasaların getirilmesine ses çıkarmayıp, suç ortaklığı etsin ve hayat pahalılığı her sene yüzde elli-altmış oranında artarken ücretleri on sene öncesinin düzeyine getirmeyi beceren Yüksek Hakem denilen faşist cunta kuruluna katılsın; işsizlik afeti çığ gibi büyüyüp, açlık insanlar için korkulu rüya olmaktan çıkıp artık hergün yaşanan bir acı haline gelmişken, onbinlerce işçinin ve memurun işten atılmasını tam bir çıtkırıldım edasıyla "esefle" karşıladığını belirtmekle yetinsin. Üstelik bütün bu melanetleri tekelci para babaları adına programlayan cunta hükümetlerine de yıllarca genel sekreterlerini bakan olarak versin.

İşte bu Türk-İş yönetimi şimdi eylem yapmaya kalkıyor. Buna herhalde kargalar bile güler.

Bir yandan yıllık enflasyon oranının yarısı kadar ücret zammı verilmesi yolunda prensip kararının Özal hükümetince sıkı sıkıya uygulanması, diğer yandan göstermelik bile olsa sendikacılık yapmaya imkan vermeyen gerici yasalar, bir yandan da sendika tabanından yükselen baskılar ve protestolar karşısında şaşıran, çaresiz kalan, kırk yıldır bildiği sarı sendikacılık sanatını icra etmede zorluk çeken Türk-İş yönetiminin durumu kurtarmak için göstermelik eylem kararı aldığı toplantıda konuşan Şevket Yılmaz gerekçelerini şöyle açıklamış: "Siyasi iktidar bizzat taraf olmaya, üstelik işçinin karşısında taraf olmaya başladı. Biz de artık onu hakem olarak görmeyi bırakıp, karşı taraf olarak görmeye hak kazanıyor muyuz?" Genel olarak burjuva iktidarlarının hangi taraf olduğu bir yana, Amerikan emperyalizminin, yerli tekelci parababalarının, hem de en iri kıyım, en halk düşmanı holdinglerin mutemet uşağı; madeni eşya işverenleri sendikası MESS'in eski gözükara başkanı; 24 Ocak kararları denilen halka kemer sıktırma politikasının mimarı ve azgın uygulayıcısı; faşist Evren cuntasının maşası Özal, Şevket Yılmaz'a göre meğer işçilerle işverenler arasında "hakemmiş" de yeni yeni "işçinin karşısında taraf" olmaya başlamış. Gördünüz mü gerekçeyi? Perşembenin gelişi çarşambadan bellidir derler ya, gerekçesi bu olan eylemleri varın siz düşünün...

(Devamı 9. sayfada)

Komkar 7. Kongresi'ni yaptı

"Kürt halkına karşı sürdürülen savaşa son!", Politik tutuklulara özgürlük!", "FAC'de Kürt çocuklarına ana dilde ders, Radyo ve TV'de Kürtçe yayın hakkı", "Yabancılara yerel seçim hakkı" ana temaları altında toplanan KOMKAR 7. Kongresi 18-19 Mayıs tarihlerinde yapıldı.

Çeşitli uluslararası örgüt ve siyasi partilerin konuşmacı ve mesaj gönderdiği Kongre'ye Türkiye Sosyalist İşçi Partisi Dış Bürosu adına verilen mesajın bir paragrafında şöyle deniliyordu:

"Sol Birliğin faşizme karşı programı, faşizmden kurtulduktan sonraki zaman için geniş bir demokrasi öngörüyor. Öte yandan Sol Birliğin siyasal güçleri Türk ve Kürt halkının ulusal kurtuluşunu vaadeden ortak bir devrimci hedef için mücadele ediyorlar. Bütün bunlar bize, her iki ulustan siyasal ve demokratik güçlere Sol Birliği müştereken omuzlayıp güçlendirmek, onu halklarımızın nihai kurtuluş mücadelesinin öncü siyasal gücü durumuna ulaştırmak için canla başla çalışmak görevi yüklüyor."

Çalışmalarını bir süreden beri KOMKAR da dahil birlikte sürdüren GERÇEK ADK, FİDEF, DİBAF, BİRLİK YOLU, KKDK Kongreye sundukları ortak mesajda, Türkiye'de hükmünü sürdürmekte olan faşist rejimin hertürlü insanlık dışı uygulamaya devam ettiğine değinilerek Sol Birliği oluşturan partilerin bu rejimin alaşağı edilmesinde çok önemli bir adımı gerçekleştirdikleri belirtiliyordu.

TKEP'in 6. yılı kutlandı

Türkiye Komünist Emek Partisi kuruluşunun 6. yıldönümünü 1 Mayıs 1985 tarihinde yaptığı bir toplantı ile kutladı.

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi, TKEP'in 6. kuruluş yıldönümü toplantısına bir mesaj gönderdi. Mesajda özetle şöyle deniyordu:

"Faşist diktatörlüğün parlamenter kisve altında zorbalığını sürdürdüğü günümüzde, demokrasi güçlerinin mücadele birliğinin sağlanması tayin edici önemini koruyor. Bu konuda en önemli rol işçi sınıfına, onun örgütlü güçlerine düşüyor."

Daha sonraki bölümlerinde; Sol Birlik partilerinin üstlendiği önemli misyona değinilen mesaj şöyle bitiyordu:

"Görevimizin hiç de kolay olmadığı bilincindeyiz. Ama varmayı hedeflediğimiz, insanların gerçekten insanca yaşayacakları dünya, emekçi halklarımızın öylesine hak ettikleri bir dünya ki, ve bizler kokuşmakta olan bu düzenin yerini o dünyanın alacağından öylesine ismimiz kadar eminiz ki, bize düşenin dünyayı biran önce değiştirmek olduğunun bilinciyle davranıyoruz. Zafere ulaşamamamız için hiçbir sebep yok. Güvencimiz, yarınların yaratıcısı ve gerçek sahibi Türkiye proletaryası, onun kendisiyle beraber kurtaracağı emekçi yığınlardır."

Dibaf Kongresi yapıldı

18-19 Mayıs 1985 tarihinde Essen'de biraraya gelen DİBAF delegeleri, örgütlerinin 1. Büyük Kongresini yaptılar. "Tek Göçmen Örgütü İçin" ana talebi altında toplanan kongrenin 1. gününde DİBAF temsilciler kurulunun hazırladığı çalışma raporu okundu, rapor üzerine eleştiriler yapıldı ve kongreye kardeş örgütlerce gönderilen mesajlar okundu. Aynı günün akşamı da bir kültür gecesi yapıldı.

Kongreye bizzat katılan ya da mesaj gönderen örgütlerden DKP, TSİP, TKP ile GERÇEK, FİDEF, KOMKAR, BİRLİK YOLU ve KKDK'nın birlikte sundukları dayanışma ve başarı dilekleri, Avrupa'nın değişik ülkelerinden gelerek kongreye katılan delegeler tarafından büyük bir sevgi ve coşku gösterisiyle karşılaştı.

Örgütlerin yanısıra birçok kişinin de konuk olarak katıldığı kongrenin ikinci gününde, seçimler yapıldı ve yeni yönetim kurulu oluşturuldu.

ABD'nin F.Almanya'da fazladan 150 atom füzesi ortaya çıktı

● Savaş halinde Ateşleme emri yetkisi sadece ABD Başkanı'na ait değil. Silahı elinde bulunduran askeri birliğin komutanı da bu emri verebiliyor.

Schwäbisch Gmünd yakınlarındaki Leinzell köyünde ABD askerlerinin oturduğu mahallenin büyük çöp bidonunda "Pershing-II Füzelerini Kullanma" kitabı, "yüksek dereceden gizli bir bilginin", ama aslında halktan gizlenen bir bilginin gün yüzüne çıkmasına neden oldu.

"Stern" dergisinin 23 Mayıs 1985 tarihli 22. sayısında yayınlanan bir yazıda, ele geçen bu "çok gizli" belgeden bazı bölümler aktarılıyor. Pershing-II füzesini yapan Martin Martietta firmasının hazırladığı 230 sayfa kalınlığındaki bu kitabın açığa çıkardığı bazı gerçekler şöyle:

● F.Almanya'da depolanan Pershing-II füzelerinin büyük kısmı belirli hedeflere yöneltilmiş ve sürekli Atomla teçhiz edilmiş olarak hazır bekletiliyor.

● Füzelerin dörtte biri sürekli ateşlemeye hazır durumda.

● Kitapta "Savaş Halinde Ateşleme Emri" adlı bir bölümün varlığı, atom silahlarını kullanma emrinin sarece ABD Başkanı'na ait olmadığını, böyle bir durumda silahı elinde bulunduran askeri birlik komutanının dahi ateşleme emri verebileceğini açığa çıkartıyor.

● Yine kitaptan anlaşıldığına göre, ABD Weilerbach/Reinland-Pflaz deposunda ye-

(Devamı 9. sayfada)

«İnsanlar için çalışıyorsanız, hayatınız boşa geçmemiş demektir»

Bir Yüksek Sovyet Üyesi

Yüksek Sovyet Üyesi Vyacheslav Koptev aynı zamanda Çelik Çekiç ve Orak fabrikasında çalışan bir çelik işçisidir.

V.Koptev'in çalıştığı Çekiç ve Orak fabrikası bundan yüz küsür yıl önce sanayici Goujon tarafından bir dökümhane olarak Moskova'nın varoşlarında tesis edilmişti... Bu dökümhane zamanla geliştirilmiş ve bugün ülkenin en ünlü fabrikalarından biri olmuştur.

1917'de, devrimin sarsıntılarının fabrikanın sahipleri tarafından açıkça hissedilmeğe başladığı günlerde, dökümhanede çalışanlardan biri, işçilerle şöyle eğleniyordu: "İktidarı ele geçirmek istiyorsunuz öyle mi? Farzedelim ki Bolşevikler kazandı. Pekiyi, o zaman bizi kim yönetecek? Bu ateşçiler mi, yoksa şu lehimciler mi?"

Karar, tarih ve insanlar tarafından verildi. Daha Sovyetlerin iktidara geldiği ilk günlerde fabrika, yerel bölge askeri devrim komitesi içinden kendi temsilcilerine sahip oldu. Devrimi takip eden yıllarda bu fabrikanın işçileri sık sık yerel ve Moskova Şehir Sovyetleri'ne seçildiler.

Sosyalist Emek Kahramanı, Çekiç ve Orak fabrikasında çelik işçisi, Vyacheslav Koptev Rusya Federasyonu Yüksek Sovyet üyeliğine ikinci kez seçildi. Burada New Times muhabiri Vladimir Galin'in V.Koptev'le yaptığı görüşmeyi sunuyoruz:

Siz, Sovyetler Birliği delegasyonunun bir üyesi olarak sık sık dış ülkelere gidiyorsunuz. Kapitalist ülkelerin parlamentolarında işçilerin fiili olarak yeralmadıklarını düşünürsek, sizin, yani bir işçinin Sovyetler Birliği Cumhuriyeti'nin en yüksek kurulunun üyesi olmanızı dış ülkelerde görüştüğünüz kişiler nasıl karşılıyorlar?

Son olarak ABD'ye gittim. Orada Pittsbourg Cleveland, Chicago ve Detroit'te bulunan çelik fabrikalarına götürüldük. Mamafi fabrikaların içine giremedik. Otobüste bu tesisler hakkında izahat verildi. Fabrikalarda çeliğin nasıl eritildiğini görmek isteğimiz ise reddedildi. Dökümhaneler yarı kapasite ile çalışıyordu. İşçilerin büyük bir kısmı geçici olarak işten çıkarılmış ve tüm atölyeler boştu.

Patronlarla da, sıradan işçilerle de karşılaştık, konuştuk. Görüştüğümüz tüm insanların Sovyetler Birliği'ndeki hayat hakkında, bizde herhangi bir okul öğrencisinin bile bileceği şeyler konusunda tam bir cehalet içinde olduklarını anladığımız zaman hayret ettik, çarpıldık. Meselâ bana: Rusya Federasyonu Yüksek Sovyeti'ne seçilebilmek için ne kadar para harcadığımı sordular. Onlara, bizde seçim kampanyası masraflarının devlet tarafından karşılandığını söylediğim zaman çok şaşırdılar ve sözlerime inanmadılar. Barışı korumak için neler yaptığımıza, çalışma ve yaşama şartlarımızın nasıl olduğuna dair pekçok sorular sordular. Fakat en büyük şaşkınlıkları benim gibi sıradan bir işçinin Sovyetler Birliği Parlamentosunda kanunlar hazırlamasına, önemli kararların alınmasına katılan bir parlamento üyesi olduğumu öğrendikleri zaman oldu. Görüştüğüm pekçok işçi, Sovyetler Birliği'ndeki hayatı kendi gözleriyle görmek için ülkemizi ilk fırsatta gezmeyi çok istediğini, ancak işlerinden atılma korkusu —bir Amerikalı için en korkunç şey— yüzünden gidemediğini itiraf etti.

Siz, Rusya Federasyonu Yüksek Sovyeti'ne yeniden seçildiniz. Bir milletvekili olarak görevinize nereden başlıyorsunuz?

Milletvekili olarak ben, herşeyden önce insanlarla birlikte çalışarak görevimi yerine getirmeye çalışıyorum. Ayın belirli günlerinde kendi bölgemden gelen seçmenlerimle görüşüyorum. Bana, isteklerini, problemlerini, karşılaştıkları zorlukları anlatıyorlar. Hepsiyle tek tek, ayrı ayrı ilgileniyorum. Size tam bir rakam veremeyeceğim ama 4-5 yıl içinde en az 700 kadar görüşme yaptım desem yalan söylemiş olmam. Ve elbette, iş arkadaşlarım "senin yardımına ihtiyacımız var!" diye hiçbir formalite gözetmeden yaklaşıyorlar fabrikada yanıma. İşin doğrusu da bu. Benimle istedikleri anda konuşma imkanları varken görüşme odalarında neden vakit kaybetsinler?

Uğraşmak zorunda kaldığınız problemlerden bahseder misiniz?

Her düzeyden problemle uğraşıyorum. Bazıları ufak tefek şeyler. Belki de bir Yüksek Sovyet üyesine götürülmeyecek kadar basit. Örneğin akan bir çatı ya da sokakta kalmış bir çöp birikintisi... Fakat bir milletvekili hiçbir şikayeti çok basit de olsa geçiştiremez. Bazıları daha çetin problemler. Örneğin; bir ailede ikizlerin dünyaya gelmesiyle birlikte daha büyük bir apartman katına duyulan ihtiyaç gibi. Oldukça vaktimi alan bir meseleden bahsedeyim. Sakinlerin çoğunu yaşlıların oluşturduğu 5 katlı bir apartmanın üst katında oturanlar için merdiven çıkmak bir hayli zahmetli oluyordu. Durumu inşaat kuruluşlarına yazdım. Ayrıca Moskova yöneticileriyle de görüşüp şikayeti aktardım. Kontratın yeniden düzenlenmesi, inşaat masraflarının işlemleri yapılması gerekiyordu. Sonunda apartmanlara asansör ilave etmek izni çıktı. Seçmenlerime, bloklara uzun süredir beklerikleri 12 adet asansörün yerleştirileceğini bildirdiğim zaman çok sevinçliydiler.

Dış ülkelerdeki okurlarımız bize sık sık Halk Milletvekilleri Sovyetleri'ndeki daimi komisyonların fonksiyonlarını ve üyelik şartlarını soruyorlar. Bu konuyla ilgili biraz detaylı bilgi verebilir misiniz?

Yüksek Sovyetlere seçilmeden önce Moskova Şehir Sovyeti'nde iki dönem milletvekilliği yaptım. 1975'de yeni kurulmuş olan çevre korunması daimi komisyonuna seçildim. Bu konuyla ilgili fazla tecrübem yoktu ama gereken çabayı sarfederek işleri yoluna koyduk. Çevre kirliliği yapması muhtemel fabrikalara gittik. Örneğin, termal enerji istasyonlarında, tekstil fabrikalarında, kendi fabrikamda incelemeler yaptık. Bulgularımızı Moskova Sovyetleri'ne ilettik. Moskova Sovyeti Yürütme Komitesi bir dizi kömürlü termik santralinin, gazla işleyen termik santraline çevrilmesine ve Orak Çekiç fabrikasına yeni temizleme cihazlarının yerleştirilmesine karar verdi. Bildiğiniz gibi bugün Moskova Nehrinde, hatta şehrin merkezinde bile balık vardır.

Yüksek Sovyetlere seçildiğiniz zaman çevre korunması ile ilgili görevinize devam ettiniz mi?

Hayır, devam etmedim. Sanırım doğru olan da budur. İlk önce şu hususu belirteyim ki her milletvekili bir daimi komisyon üyesi olmak zorunda değildir. Yüksek Sovyet komisyonlarında görev alacak kişilerin yapılacak işin kompetanı olmaları gerektiğine inanıyorum. Ben bir çelik dökümcüsü isem mesela, benim sağlık komisyonunda çalışmam ne yarar sağlar? Tabii ki bu komisyonda sağlık komisyonunun kompetanı olan milletvekilleri görev yapmaktadır. Ve bütün komisyonlar için çalışma prensibi budur.

Masanızın üzerinde düzinelerce mektup görüyorum. Eğer her mektup bir isteği dile getiriyorsa, bir tek kişi bunun altından kalkabilir mi? Bütün mektupları cevaplamak zorunda mısınız?

İçtenlikle evet. Son yıllarda aldığım mektupların hesabını tutmak gerçekten zor. Moskova'dan, tüm Rusya Federasyonu'ndan ve hatta diğer Cumhuriyetlerden mektuplar alıyorum. Her mektubu kaydedip cevaplandırabildiklerime derhal cevap yazıyorum. Diğerlerini ilgili komisyonlara yolluyorum. Meseliyi inceleyip bulgularının sonuçlarını bildirmelerini istiyorum. Bazılarını Rusya Federasyonu'nun Yüksek Mahkeme'sine, Bakanlar Konseyi'ne, Şehir Sovyetleri Yönetim Komitisi'ne gönderiyorum. Şu hususu vurgulamak isterim ki her mektubuma bir cevap alıyorum.

Görüşme ve yazışmalar dışında, milletvekili ve seçmenleri arasında başka hangi kontak yolları mevcuttur?

Bir milletvekili yılda en az iki kez yaptığı işler hakkında seçmenlerine rapor verir. Bu, seçmenlerinin özgün vekillik görevlerini nasıl yerine getirdiğini belirten raporları sunmayı da içerir.

Şöyle ki, seçmenlerim beni geçen sefer Rusya Federasyonu'nun Yüksek Sovyetine aday gösterdikleri zaman bana bir görev vermişlerdi. Moskova'nın tam ortasında Yauza Nehri'nin iki yakasında kurulmuş olan beton-karma fabrikasının şehir hudutları dışına çıkartılmasını istemişlerdi. Bu fabrika az beton üretiyor, ama çok fazla toz, gürültü ve pislik yayıyor; çevre halkını ve komşu fabrikaları rahatsız ediyordu. Geçen yıl Moskova Sovyetleri bu fabrikayı şehir hududunun dışına çıkarma kararı aldı.

Vekilliğimin ikinci döneminde yerine getirmem gereken görev, Moskova'nın eski bir caddesi olan Volochayevskaya sakinlerinin isteğidir.

Cadde sakinleri, caddelerinin yeniden restore edilmesini, modern mağzalar açılmasını, kaldırımların düzeltilmesini istiyorlar. Pek kolay olmayacak ama, görevimi yerine getirmek için elimden geleni yapacağım.

Sizi dinlerken, fabrikada çelik üretecek zamanı nasıl buluyor diye merak etmeye başladım.

Milletvekili olarak ne kadar yoğun bir çalışma içinde olursanız olun işyerinizdeki görevinizi de ihmal etmemek zorundasınız. Ulusal ekonomi planına katkıda bulunmaya tüm Sovyet halkı katılıyor, bense bir milletvekili olarak daha fazla sorumluluk taşıyorum. Çünkü ben sadece bir çelik üreticisi değil, aynı zamanda fabrikadaki tüm işçilerin de temsilcisiyim.

Fabrikanın en iyi ekibi sizin ekibiniz. Bu başarınızın sırrı nedir?

Ortada sır diye birşey yok. Mesele, çalışmanın iyi düzenlenmesi. Biz elektrik arklı fırınlarda çelik üretiyoruz. Bu üretim bir dizi işlemlerin yapılmasını gerektiriyor. Kaliteyi bozmak tehlikesi yüzünden bazı işlemler hızlandırılamıyor. Bu yüzden fırınların hazırlanmasında ve yüklenmesinde zaman kazanmağa çalışıyoruz. Şimdiki 5 yıllık planın yürürlükte olduğu ilk 4 yıl içinde benim ekibim 570 tonu aşkın metal üretti, ki bu miktar plan hedefinin üzerindedir.

Bunca yoğun çalışma arasında dinlenecek ve özel hayatınıza ayıracak vaktiniz çok az olmalı.

Evet, kendime az zaman ayırabiliyorum doğrusu. Balık tutmak için kırdaki kulubeme daha sık gitmeyi isterdim. Karım bu durumdan biraz şikayetçi ama ben görevlerime alıştım. Yıllık tatilimizin gelmesini bekliyorsunuz. Bitiminde ise işinizin başına dönmeye can atıyorsunuz. Milletvekilliği görevim bana insanlarla konuşmak, görüşmek fırsatını veriyor. Bundan büyük haz duyuyorum. İnsanları yakından tanıyor, hayatlarına giriyor, zevklerini, sıkıntılarını öğreniyorsunuz. Eğer onlara yardımcı olabiliyor, onlar için birşeyler yapabiliyorsanız kendi hayatınızı boşa geçirmediğinizi anlıyorsunuz.

27 yıldır bu fabrikada çalışıyorsunuz. Hayatınızın en iyi yılları... Bu yıllardan size kalan en canlı anlar hangileridir?

Elbette pekçok anı var. Fakat anılardan daha önemlisi, binlerce iş arkadaşımın benim gibi sıradan bir işçiye gösterdikleri büyük güven karşısında onlara duyduğum sonsuz şükrandır. Ben de onların güvenine, beklentilerine yaraşır işler yapmağa çalıştım.

Nikaragua'ya uygulanan ambargo boşa çıktı

● Reagan yönetiminin Nikaragua'ya uyguladığı ekonomik ambargo bütün dünyada büyük tepkilerle karşılaştı. Reagan Nikaragua'daki Sandinist yönetimi tecrit edeyim derken, kendisi tecrit oldu.

ABD'nin Nikaragua'ya ticaret ambargosu uygulaması üzerine aralarında SSCB, ADC, Bulgaristan, Fransa ve İsveç'in de bulunduğu bir dizi ülkeyi ziyaret eden Nikaragua Devlet Başkanı Daniel Ortega, özellikle sosyalist ülkelerden büyük bir anlayış ve destek gördü.

Daniel Ortega'nın Sosyalist ülkeleri kapsayan gezisinin ilk durağı SSCB oldu. SBKP Genel Sekreteri Gorbaçov ile Nikaragua devlet başkanı arasında yapılan bir görüşmeden sonra, her iki ülkenin ekonomik, ticari, bilimsel ve teknik işbirliğini daha da geliştirmek için ortak bir komisyon kuruldu. Bu arada Reagan yönetiminin ticaret ambargosu uygulamasından yaklaşık bir hafta sonra, 12 bin ton tahıl, aynı miktarda yağ ve 7 bin varil (1 varil 159 litredir) mazot yüklü bir Sovyet tankeri Nikaragua'nın Corinto limanına varmıştı bile.

Sovyetler Birliği'nden sonra Çekoslovakya, Romanya ve Bulgaristan'ı da ziyaret eden Ortega, sosyalist ülkelerin ilerici ve anti-emperyalist yönetimlerle olan dayanışmasının somut sonuçlarını aldı.

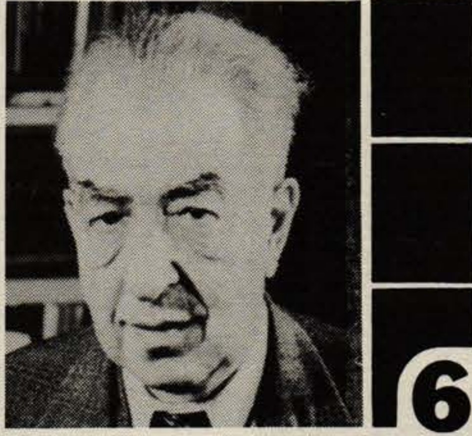
Ortega'nın sosyalist ülkeleri kapsayan gezisinin son durağı Alman Demokratik Cumhuriyeti oldu. SED Genel Sekreteri Honecker ile de bir görüşme yapan Ortega, binlerce Berlinlinin sevgi gösterileriyle karşılandı.

Sosyalist ülkelerden sonra İtalya, İspanya, Fransa, İsveç, Finlandiya ve Yunanistan'ı da ziyaret eden Ortega, bu ülkelerin yöneticilerinden de ABD'nin ekonomik ambargosuna karşı yardım sözü aldı.

Öte yandan Meksika, Arjantin ve Brezilya hükümetleri, Uruguay Senatosu, Ekvator parlamentosunun büyük bir çoğunluğu, Kolombia ve İzlanda dışişleri bakanlığı, Honduras ekonomi bakanlığı ile onlarca kuruluş ve parti de yaptıkları açıklamalarda, Reagan yönetiminin uyguladığı ambargoyu sert bir dille eleştirdiler.

Reagan yönetimi böylece bu girişiminde de yalnız kaldı. Bu başarı şüphesiz sadece Sandinist yönetimine değil, başta sosyalist ülkeler olmak üzere tüm ilerici insanlığa aittir.

Torunumun Çocuğuna Mektuplar

6 *J. Kuczynski*

beşinci soru

Niçin bu kadar çok yazdın?

Senden daha küçükken babama "Niye böyle sürekli yazıyorsun?" diye buna benzer bir soru sormuştum. O da gülerek şöyle cevap vermişti: "Biliyor musun, yazmaktan başka birşey öğrenmedim." O zamanlar ben de sürekli olarak yazmamak için başka şeyler öğrenmeye karar vermiştim.

Fakat, önceki mektuptan da anlayabileceğin gibi, başka şekilde de yararlı şeyler yapabileceğim halde, koşulların gerektirmesi sonucu hep bilimsel çalışma yapmak durumunda kaldım. Ve bu alanda yönetici görevler aldığımda (Humboldt Üniversitesi'nde ekonomi tarihi ile ilgili küçük bir enstitünün yöneticiliğini, Alman Ekonomi Enstitüsü'nün yöneticiliğini, Ekonomi Fakültesi'nin dekanlığını, Akademide Ekonomi Tarihi Enstitüsü'nün direktörlüğünü yaptığımı biliyorsun) daima idari işlerin büyük bir kısmını üzerimden alan (ve daha sonra da benim yerime geçen) mükemmel bir yardımcım oldu. Böylece bilimsel çalışma için bana yeteri kadar zaman kalıyordu. Besbelli yardımcım ve yerime geçecek olan için en doğru kadroyu seçebilecek yeteneğim vardı. Bunu, doğal olarak öyle olması gerekiyordu, yapılacak işleri tayin edip, işi yapacak olana uygun bir biçimde tüm sorumluluğu vererek, şüphesiz onun yanlışlarının sorumluluğunu üstlenerek, başardım. Böylece "emirleri yerine getiren" kişiler değil, gerçek halefler yetiştirdim. Bilim alanında görevli olanlar için bu yetenekleri olağanüstü önemli buluyorum; ne yazık ki, görevlerin dağıtımında bunlara henüz yeteri kadar dikkat edilmiyor.

Ama bunlar sadece yazma olanağı için açıklamalardır, birçok yazının gerçekliğini açıklamazlar. Tabii benim de elime konuşma fırsatları geçti. En azından ders verme şeklim öğrencilerin hoşuna gidiyordu. 1946 yılındaki öğrenciler tarafından pek beğenilmediğim ilk saatlerin dışında hiçbir zaman kağıda yazdıklarımı doğrudan okuyarak ders vermedim. Önemli noktaları kelimeler halinde kağıda not ediyor ve konuyu canlı bir şekilde anlatıyordum. Bu tabii diğer taraftan beni oldukça yoruyordu. Akademideki direktör ya da daha önceden ekonomi tarihi başkanı — başlangıçta ekonomi bilimleri enstitüsü, sonraları tarih enstitüsü çerçevesinde — olduğumda, üniversitedeki ekonomi tarihi kürsüsündeki yerimi bırakmadan, maaşımdan vazgeçtim. Bu bana üniversitede zamanla ders vermeme imkânı sağladı. Daha sonraları bilimsel alanda görev almadığımdan, bazı yıllarda ortalama haftada bir tane olmak üzere konferans faaliyetini yeniden genişlettim. Fakat bu benim, eğer Berlin dışında konuşmuyorsam, yazma-çalışma zamanımı (bu benim için sürekli öğleden önceki saatlerdir) almıyor.

Gördüğün gibi, iyi ders ve sonradan, özellikle bitimini takibeden uzun tartışmalar nedeniyle, isteyerek ve sık sık konferans vermeme rağmen, konuşmak hiçbir zaman beni yazmaktan alıkoymadı. Hatta tersi bile iddia edilebilir. Bu arada konferanslarımı önceden çok iyi hazırlayıp, sonraki tartışmalarla da düzelterek kitaplarıma aldım veya makale olarak yayınlattım.

Ama sorunu hâlâ doğrudan cevaplandırmadım. O halde şimdi hemen söyleyeyim: Okumaktan olduğu kadar yazmaktan da çok hoşlanıyorum. Bu benim için bir ihtiyaçtır. Plutarch eski bir sözü alıntı yapmış: Nulla dies sine linea. Bilim adamları için şöyle çevrilebilir: "Bir satır bile yazmadan hiçbir gün geçmemeli!". (Bu söz başlangıçta ressam Apelles için söylenmişti. Burada "linea" tabii "fırça darbesi" olarak tercüme edilebilir.)

Marx, çalışmanın bir gün insanın birinci yaşam ihtiyacı olacağını söylediğinde, birçok insana daha uzun zaman ağır ve sıkıcı gelecek maddi üretimdeki çalışmayı değil, bilimsel, sanatsal hatta bedeni çalışmayı, özellikle de el sanatlarını kastetmişti. Marx insanın sadece ayarlayıcı ve gözetleyici olarak görev yaptığı, yani maddi üretimin yanıbaşında durduğu tam otomatik maddi üretimi öngörebilmişti. Böylece bizim bugün boş zaman dediğimiz şey insanın kültürel alanda (kelimenin en geniş anlamıyla) tüm becerilerini ortaya koyabileceği, içinde "kendini gerçekleştirebileceği" gerçek çalışma zamanı olacak. İşte bu yüzden Marx, bir halkın maddi üretimde geçirmediği zamanı onun gerçek zenginliği olarak nitelemişti.

Marx'ın komünizmde insanların ilerideki toplumsal faaliyetleri hakkında söylediklerini düşünürsen, şu andaki koşullarımızda dahi maddi güvenliği olan bilim ve sanat alanlarında çalışan birçok insanın daha şimdiden komünizmdeki yaşamın bir esintisinden daha fazlasını hissettiğini göreceksin. Onlar, maddi üretimde bulunan işçilerimizin elde ettiği neticeler sayesinde — bunu asla unutma! — gerçekten bulunmaz bir toplumsal mevkide yaşayıp, çalışıyorlar. Bunu oldukça sık ve çok sevinerek kendimde hissettiğime inan.

Bununla beraber yaptığım iş her zaman yaşamımın en önemli gereksinimi olmadı. Bazen, örneğin Parti yönetiminin benden memnun olmadığı ve ben Marksist olmayan bir şekilde ya da Parti'nin çıkarlarına karşı yazdığımı göremediğim zamanlar, yaptığım işler benim için bir yaşam tesellisi oluyorlardı. Şansımdan, Parti'nin bana hiçbir zaman yazarlık yapma yasağı koymamasına rağmen, bir keresinde kendimi sadece belli bir konuda sınırlamak zorunda kaldım: İşçilerin Durumu. Fakat bu, 1958 yılında benim yapmış olduğum bir öneriydi ve bundan hiçbir zaman pişmanlık duymadım. Bir bilim adamı gerçi her zaman çalışabilir, ama bu asla kendi isdediği alanların tümünde çalışabilir anlamına gelmez. Çünkü Parti'nin daha doğru bulduğu alanlar olabilir. "İşçilerin Durumunun Tarihi" adlı 40 ciltlik en önemli çalışmamın işte böyle bir durumda ortaya çıktığını sen de kavrıyorsun.

Bunun dışında çalışmalarımın büyük kısmı aynı zamanda tekrarları da içeriyor. İşçilerin Durumunun Tarihi adlı çalışmamı düşün. 1940'lı yılların ilk yarısında yayınlanan 5 ciltlik İngilizce baskı, daha önceden yazdığım tek tek kitap ve broşürlerden birçok materyali içeriyordu. 1945'den sonra yayınlanan 7 ciltlik Almanca baskı ilk İngilizce baskının genişletilmiş ve düzeltilmiş, 50'li yıllardaki 15 ciltlik baskı da daha önceki 7 cildin oldukça genişletilmiş ve düzeltilmiş şekliydi. 1960'dan sonra yayınlanan 40 ciltlik baskıda da bu 15 ciltlik yeniden yer aldı. Önceden çıkan 27 ciltlik baskılar artık sadece bilim tarihçilerini ilgilendiriyor. Eğer buna ilk beş ciltlik baskıdan önceki tek tek yayınlananları da eklersen, ortaya 40 ciltlik baskının ön çalışmaları olarak yaklaşık 40 adet kitap ve broşür çıkar. Yazdıklarım artık sana mutlaka o kadar çok gelmiyordur.

Belki de şimdi şöyle soracaksın: 40 ciltlik baskıdan önce hiçbir şey yayınlamayıp, insanları ve kütüphaneleri 40 ciltlik bir ön çalışmadan kurtarmak daha doğru olmaz mıydı? Burada sana haksız olduğunu söyleyeceğim. Üç nedenden dolayı.

Birincisi, komünist bir bilim adamı toplumun veya Parti'nin kendisine aniden ve beklenmedik bir zamanda bilimsel araştırmanın tamamen dışında görevler verebileceğini hesaba katmalıdır. İşte bu yüzden belli bir olgunluğa erişmiş gördüğü her çalışmasını yayınlamalıdır.

●

> Marx, çalışmanın bir gün insanın birinci yaşam ihtiyacı olacağını söylediğinde, birçok insana daha uzun zaman ağır ve sıkıcı gelecek maddi üretimdeki çalışmayı değil, bilimsel, sanatsal, hatta bedeni çalışmayı, özellikle de el sanatlarını kastetmişti.... Böylece bizim bugün boş zaman dediğimiz şey, insanın kültürel alanda (kelimenin en geniş anlamıyla) tüm becerilerini ortaya koyabileceği, içinde "kendini gerçekleştirebileceği" gerçek çalışma zamanı olacak. İşte bu yüzden Marx, bir halkın maddi üretimde geçirmediği zamanı, onun gerçek zenginliği olarak nitelemişti.

●

İkincisi, bilim adamı kapitalizm döneminde ihtimal ki sınıf düşmanı tarafından hapis, kamp, hatta ölümle tehdit edilebilir. Bu da hazır ettiğini yayınlaması için bir sebeptir.

Üçüncü olarak da, bilimsel açıdan yararlı çalışmaların yayınlanması okuyucunun düzeyini yükseltir. Tıpkı yayınlanmış bir kitap üzerine yapılan tartışmaların bilim adamını ilerlettiği gibi.

Böylece çoğu sosyalist ülkede 7 ciltlik baskının, hatta 15 ciltlik baskının daha önceki 5 ciltlik baskıda olduğu gibi belli bölümlerinin çevirileri yayınlandı. O zamanlar böylesine bir eser bulunmadığından, 50'li yılların sonuna kadar birçok öğrenci ders için bu kitaplara ihtiyaç duyuyordu. Gördüğün gibi, "ön çalışmalar" bilimimizin ilerlemesi için gerçekten güncel öneme sahiptiler.

Bundan başka, toplumbilimlerinin çok değişik alanlarında yazdım. Parti'ye girdiğimde çalışmalarımı esas olarak işçilerin durumuna özel bir dikkat göstererek kapitalizmin ekonomi politiği, kapitalist ekonominin sürekli bir analizi üzerinde yoğunlaştırdım. İllegalite ve göçmenlik dönemlerinde buna ekonomi tarihi ve tarih de eklendi. 1945'den sonra edebiyat bilimi, edebiyat sosyolojisi alanlarında — ek bir zevk olarak — çalışmalara başladıktan sonra biraz da felsefeyle uğraştım, bunun dışında sosyolojinin tekrar canlanması için çaba gösterdim.

1957 yılında Sovyetler Birliği'nde akademinin ekonomi, tarih ve felsefe enstitülerinde konferanslar vermiştim. Bunlardan sonuncusu benim en büyük başarısızlığım oldu ve bana karşı yöneltilen ve Alman Demokratik Cumhuriyeti'nde 1958'de doruk noktasına ulaşan eleştiriler bu yüzden başladı. Bunun üzerine, daha önceden de söylediğim gibi, çalışma alanım on yıla yakın bir zaman daraldı. 60'lı yılların ikinci yarısında Parti yönetimi bana olan ideolojik güvenini tekrar kazandığında, edebiyat sosyolojisi ve felsefe gibi eski alanlardan bazılarına yeniden döndüm. Bunu 40 ciltlik basımın bitmesinden sonra, kendi tecrübelerim ve tarih alanındaki çalışmalarım dolayısıyla gelişimine katkıda bulunabileceğim bilimlerin bilimi takip etti.

●

> Sosyalist olan bir dünyada ve henüz çok uzak bir gelecekte üretkenliği her vatandaşın maddi üretimde sadece bir-iki yıl "hizmet" vereceği bir düzeye getirmeyi başardığımız takdirde, o zaman çok sayıda insan benim kadar fazla yazacaktır.

●

Değişik konularda bir seri tek tek kitaplar yayınladıktan sonra, haklı olarak tekrar disiplinli bir şekilde büyük bir eser üzerinde çalışmam gerektiğini düşündüm ve toplumsal bilimlerin tarihi konusunda 10 ciltlik bir çalışmayı 70. ve 75. yaşlarım arasındaki 5 yıllık sürede bitirmeyi kararlaştırdım ve bunu da başardım. Bunu çok yeni bir konu, 5 ciltlik Alman Halkının Günlük Yaşamının Tarihi konusu izledi.

Özellikle son iki kapsamlı eseri büyük bir zevkle yazdığımı da bu arada sana söylemek istiyorum. Belki bunda, bu çalışmalarım sırasında eski tanınmış eserlerdeki bizim için önemli sayısız noktayı keşfetmiş olmamın rolü vardır. Eğer "incelemelere" bakarsan, mesela Plato üzerine yazılmış olan bölümün bizde çok yaygın olan bazı hükümleri (hatta buna Plato'yu mahkum etme çabaları diyebiliriz) değiştirmeye çalıştığını ve günümüzdeki bilimsel gelişme için önemli teşvik edici unsurları içerdiğini görebilirsin. Sekizinci ciltte de, tüm dünyadaki ekonomi tarihi yazımının ilk tarihini veya Renan'ın gençlik anılarını yazarken Marksist dünya görüşünde inancın rolü üzerine çok yeni felsefi düşünceler bulacaksın: İyimserlik (optimizm) hiçbir zaman bilgiye değil, sadece inanca (iknaya) dayalıdır. Yerçekimi kanununda iyimser olunamaz, çünkü bilinir ki, bu kanun hükmünü yürütür, fakat her sınıf muharebesinin sonucu konusunda iyimserizdir, çünkü muharebenin nasıl sonuçlanacağını bilemediğimiz halde zafere inanırız.

Konuların çekiciliği nedeniyle, belki de büyükdede olunsa da insanın hâlâ genel tartışmalar için elverişli ve bizi ileriye götürecek yeni düşünceleri geliştirebileceğini sana gösterebilmek için başka sorunlara dalıp, konudan uzaklaştığım için beni bağışla.

Çok yazmamda insanın toplumbilimci olarak ileri yaşlara kadar yaratıcı çalışabilmesi de kesinlikle rol oynuyor. Tamamlanmış komünist toplumda esas meslek olarak ortadan kalkacak olan bedensel çalışma, bilimsel ve sanatsal çalışmadan farklı olarak yaş arttıkça zorlaşır: Yaşamlarının onuncu on yıllarında dahi bilim ve sanat alanlarında aktif olan W.E.B Du Bois veya Tizian'ı düşün.

Şunu da unutmamalısın ki, yayınladığım yaklaşık 3000'den fazla yazıdan, sadece 100 kitap veya kalın broşür olur. Bunların da büyük kısmı geniş emekçi yığınlara seslenen gazetecilikle ilgili yazılar. Parti'ye girmeden önce bilim adamıydım. Parti beni Marksist bilim adamı yaptı, aynı zamanda gazeteci, yazı alanında propagandacı olarak gelişmeme yardım etti. (Yazı yazan propagandacı ile, emekçiler için yazan bilim adamı aynı şeyler değildir, çünkü propagandist herşeyden önce kesin bilineni popüler olarak ortaya koyar.) Bu sadece bir meslek değil, aynı zamanda insanı tüm yaşamı boyunca takibeden bir özellik, bastırılamayan bir dürtü, bir tutku demektir. 1931 ve 1932 yıllarında gazetecilik esas mesleğim olduğu sürece, bilimsel kitaplar yazmayı düşünmemiştim. Fakat tekrar bilim adamı olarak çalışmaya başladığımda, gazetecilik dürtüsü de içimde kaldı. Yaşlandıkça ve özellikle devlet görevlerini bıraktığımda bu dürtü daha da arttı. Yıllardan beri her ay günlük gençlik gazetesi "Junge Welt", "Horizont" ve ADN için yazdım; sonuncusu Parti'nin bölgesel gazetesinde yeniden yayınlanıyor. Ayrıca buna ilaveten ara sıra "Neues Deutschland", "Das Magazin", "Weltbühne" ile başka gazete ve dergilere de yazılar yazıyorum.

Şimdi niye bu kadar çok yazdığımı daha iyi anlıyorsun herhalde. Tabir caiz ise hep iki meslekte çalıştım: Bilim adımı ve yazar, ya da gazeteci veya propagandacı olarak. Şu da gösterdi ki, insan ikinci mesleği bir kere öğrendikten sonra, — ben İngiltere'de Albert Norden, Alexander Abusch ve Raji Palme Dutt'un arasında iyi okullara gittim — onu tamamen yan meslek olarak icra edebilir.

Ayrıca, Erika Behm'in bibliyografyasından da görebileceğin gibi (bir şans eseri kendisi önce Ekonomi Tarihi Enstitüsü'nde sekreterimdi, daha sonra bana dostça bağlı asistanım oldu) hiç makale yazmadığım yıllar da oldu. Bu yıllarda, özellikle 1958-1960 arasında olduğu gibi, ya yazarlık imkânlarım kısıtlıydı, ya da Parti ideolojik nedenlerle yazarlık faaliyetime değer vermiyordu. Bu sıralar çalışmalarımı özellikle bilimsel alanlarda yoğunlaştırdım.

Arkadaşım Jürgen Treder de hasta olmasına rağmen, benim kadar çok ve daha önemli şeyler yazıyor. Bana kalırsa akademimizde deha olmamasına rağmen, o yakın geleceğin bir dehasıdır. Bunun dışında yüksek teorili özel bir alanda doğa bilimcisidir, çok sayıda doğa ve toplum bilimi alanında hayret verici genel eğitime sahiptir — tıpkı eski Yunanlılardan 19. yüzyılın ortasına kadar olan doğa bilimcisi büyük bilginler gibi ya da mesala Einstein ve daha sonraki birkaçı gibi.

Şuna kesinlikle inanıyorum ki, sosyalist olan bir dünyada ve henüz çok uzak bir gelecekte üretkenliği her vatandaşın maddi üretimde sadece bir-iki yıl "hizmet" vereceği bir düzeye getirmeyi başardığımız takdirde, o zaman çok sayıda insan benim kadar fazla yazacaktır.

Peki bugün? Okunacak nitelikte toplumbilimsel yayına hiçbir zaman günümüzdeki kadar gereksinim duyulmadı — birincisi, devamlı artan okuyucu sayısı, ikincisi de toplumbilim alanındaki yayınlanan eserlerin çoğunun cansıkıcılığı yüzünden.

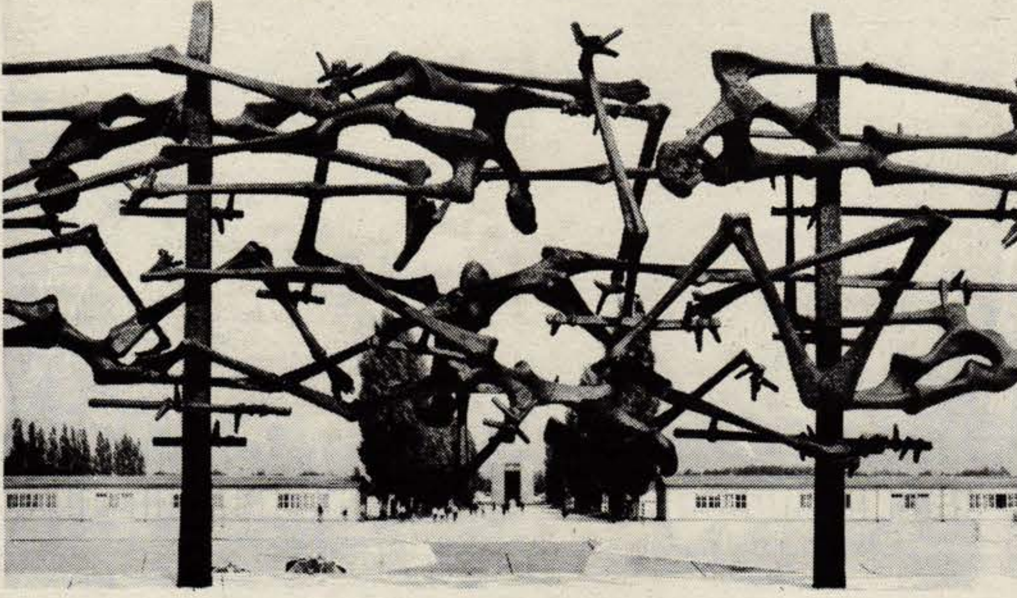
Son olarak bir uyarı daha: Çok yazılanla, büyük öneme sahip yazılanı birbirine karıştırma. Ben çok önemli şeyler değil ama doğrudan sınıf savaşına ve toplumbilimlerinin gelişimine güncel alanda faydalı olacak bazı şeyler yazdım. Ve gerçekten nitelikli büyük bir hamaratlıkla — ama daha fazlası değil! — 40 ciltlik "İşçilerin Durumunun Tarihi"ni bitirdim.

Bitirmeden önce dikkatini bir noktaya daha çekmek istiyorum: Maalesef bilim alanında önemli ve içeriği dolu pek az sayıda mektup yazabildim. Yine çok mükemmel mektup yazabilen büyükninen ya da büyükteyzen Renata gibi kültürel veya gündelik ifade gücüyle dolu pek az mektup yazdım. 1933'den önceki mektuplarım işe yaramazlar, illegalitedekiler önemsizdi; göçmenlikteki dikkatli mektuplarım ya gönderdiğim kişiler tarafından yok edildi veya kayboldu, 1945'den sonraki ilk on yılda cevap yazmaya vakti olan hiç arkadaşım yoktu, büyükninene yazdıklarım da çoğunlukla bilgi veren mektuplardı.

Mektuplaşmaların bilimsel ve genel kültürel gelişmenin daima anlamlı kaynağı ve önemli bir aracı olmasına rağmen, bizde ancak son yıllarda bazı bilim adamları mektup yazma sanatının yokolmasıyla kültürel alanda ne kadar çok kayıplara uğradığımızı kavramaya başlıyorlar. "Çalışmalarım"ın 10. cildinde belirli konularda bu türden mektuplaşmaları yayınladım. 3. ciltte de ilk defa Marx ve Engels arasındaki mektuplaşmayı bütün bir kitap halinde ve daha sonraki ciltte de bazı önemli burjuva bilginlerinin mektuplarını işledim.ım.

Sevgili Robert, umarım sen, geride gerçi sayısız, ama çoğu işe yaramaz mektuplar bırakan büyükdedenin aksine, zeki ve gayretli bir mektup yazıcısı olursun.

Alman faşizminin yenilgisinin 40. yılında bütün Avrupa günümüzün barış göreviyle birleşti ve andı:

Bir kere daha mı?.. Asla!

Savaş kötü bir şey. Artık hiç olmamalı. İnsanlığın yaşamından çıkarılıp atılmalı. İnsanlar böyle haksız ve anlamsız ölmemeli, öldürülmemeli.

Ama henüz mümkünken mümkün değil. Savaş da var, savaştan çıkarı olan da. Haklılar ve masumlar kendilerini "savunmaya" mecbur kalıyorlar, bu da savaş!..

Öyle ama 40 yıl önce, 8 Mayıs'ta biten II. Dünya Savaşı en haksız olanı. İnsanlığı alıp onlarca yıl geriye götüreni. Hesaplanmıyacak kadar kayıplara yolaçanı. Hafızadan silinemeyen, silinemiyecek olanı. En barbarı. İnsan vicdanını isyan ettireni. Çoluk-çocuk, yaşlı-sakat, genç-ihtiyar, sivil-asker demeden 50 milyondan fazla insandan can alanı...

Üretilmiş emeği toprağa geri gömen, makinayı kırıp yokeden, resmi-heykeli parçalayan, müziği susturan, kitabı yakan bu savaş!..

İşte Avrupa ve onunla birlikte yeryüzünün bütün namuslu ve yaşamaktan yana insanları. 40 yıl öncesinden gelen bu sızıyı bir kere daha duydular. Barış'a bugün soluk kadar ihtiyacı olanlar, faşizmin yenilgisini intikam için değil, barış ve kardeşlik için, hayatın hayat olabilmesi için andılar.

Eppelheim

11 Mayıs... Burası köy. DKP çağırmış, toplanmışlar. Biz de gittik. Köylünün biri söz açmak için sordu: "Faşizm ne?" diye. Anlatıldı, hatırladı. Söz bize düştü, dedik ki, "Türkiye'de faşizm var, açlık, zindan, darağacı ve umutsuzluk". Sözümü gözleriyle kestiler, "İnsan hep umuttur" der gibi.

Dachau

27-28 Nisan 1985.

Burası ilk. Burada "kayıt tutulmamış" Son ölü 39150 numarayla kağıda düşmüş... Dachau hep politikacılarla tanışmış. Kaç Sovyet esiri kurşuna dizilmiş, bilinemedi. 27-28 Nisan'da da bilinemedi. Cehennem yazılamaz ki!

50.000 insan. Hepsi de yürüyor. Hayret; aralarında Adi Maislinger yok. Halbuki 40 yıl önce Dachau'daydı pişman bir görevli. Dün mü ölmüş. Yazık yaşasaydı o da gelecek "Kahrolsun Faşizm, Kahrolsun Savaş!" diye bizimle birlikte haykıracaktı. Şu yaşlılara, sakatlara, bastonla yürüyenlere bakınız. Ya ötekiler?.. Renee Marie ABD barış hareketinden. Yanımdaki Slawa Slepnow'dur, Moskova'lıdır. Ötekilerin adını ve milliyetini bilmiyorum, gerek de yok. 13 ayrı ulustan 50.000 tek insan..

Bak, gör ki, Türkiyeliler de gelmiş. Dachau'da işler ne ola ki?.. Kayıtlara baktık "Türken 81" yazıyor. Dachau'da 40 yıl önce 81 Türkiyeli. Bunun için mi gelmişler acaba? Türkiye'de, 40 yıl sonra 50 milyon Türkiyeli. Yoksa bunun için mi?..

Iraker	Sonsti	1					
Iranen		7					
Kanadier		1					
Paraguaier							
Schweden		7					
Türken		81	81	81	81	81	[illegible]
Spanier		[illegible]	[illegible]	266	[illegible]	[illegible]	[illegible]
Staatenlose		117	117	[illegible]	115	[illegible]	[illegible]
Tschechen		[illegible]	[illegible]	1814	1878	[illegible]	[illegible]

Ohlsdorf-Hamburg

4 Mayıs... Bir Sovyet generali "Sovyetler Birliği Avrupa'da faşizme hiçbir zaman izin vermeyecektir" dedi. Ohlsdorf mezarlığında 30 binden fazlaydık, dinledik. Şu çizili üniformalılar!.. İşte onlar kamp elbiselerini giyip gelmişler. Anti-faşistler. Türkiye'deki "tek tip"e ne kadar da benziyor. "Sol Birlik" pankartını taşıyıp gelenler "işi bitmiş" faşizmi lanetleyenlerden biraz farklı düşündüler. Düşman önlerinde biraz daha güncel ve somut gibiydi. Onların daha "işi" bitmemişti.

Bergen Belle

21 Nisan 1985. İngiltere'den, İspanya'dan, Fransa'dan, Almanya'nın şurasından-burasından... Yahudiler, papazlar, gazeteci ve politikacılar. DKP'liler, DDKD'liler GERÇEK ADK'sinden, başka başka örgütlerden insanlar. Yürüyüp geldiler sessiz. Çoğaldılar. Bir sayıyı tutturmak ölülerden çok ölümü yenmek ister gibiydiler. Tutturamadılar, yenemediler. Sayıldı: 50 bin yaşayan insan çıktı. Halbuki, basılan yerden kan çıkmıyordu, o kadar. Burada, toprağın az altında 1945 8 Mayıs'ından önce yaşamış, 50.000 bin Yahudi, 50.000 Sovyet askeri var. Bilip gören DKP Helmstedt Başkanı 79 yaşındaki Karl Zunf "resmi rakama" 50.000 daha ekledi. 150 bin etti ve doğru olan buydu.

Nesselvang

11 Mayıs. O da ne?.. 8 Mayıs geçti, anti-faşistler mezarlıklardan evlerine döndüler diye mi yoksa? "40 yıl uzun zaman, unutulmuştur şimdi" aklıyla mı ne... Acaip üniformalarıyla, gamalı haçlarıyla ve kan tutmamış elleriyle Nesselvang'da yine varlar. Bu defa, 40 yıl öncesinden farklı olarak "insanlar" daha çoktu. Bin kat daha çoktu. İşçi idiler. Hitler karikatürünün elinden günü vurup aldılar. Detlef Hensche (IG Druck und Papier sendikası başkanı) insanlara dedi ki: "Bir daha savaşa ve faşizme asla!"...

Frankfurt

4 Mayıs 1985. Anti-faşist gösteri. İnsanların 40 yıldır geçmiyen öfkesi besbelli. Çünkü hortluyor. Çünkü savaş demek. Bugün de var bu tehlike. Ve bu kez başka. Bu kez barış, barış türküsü söylenemiyecek kadar bambaşka birşey. Akıl ve duygu 30.000 insanın burada üç-beş milyar insanın adına hayatı savunma görevini yüklemiş. Yetmez. Yaşayan herkes, yaşama sahip çıkmaktan sorumludur. Yöneticiler mi?..

Onlar burada yoklar. Deniz aşırı, çelik kanada binip gelmiş birini barıştırmaya gittiler. O, bu yaşadıklarımızın dışında bir dünya. Vakit bulup gidemedik, göremedik.

SÖYLEŞİ

Mustafa Bekir

NRW seçimleri

SAARLAND eyalet seçimlerini SPD'nin mutlak çoğunlukla kazanmasından sonra yenilenen Kuzey Ren Vestfalya eyaletindeki eyalet parlamentosu seçimlerini de Johannes Rau yönetimindeki SPD kazandı. Bundan beş yıl önceki seçimlerde gerçi yine Rau kazanmıştı eyalet başkanlığını, hem de meclisteki sandalye sayısının mutlak çoğunluğuyla. Bu kez sadece sandalye olarak değil, aynı zamanda 12,5 milyon seçmenin yarısından fazlasının oyunu alarak. Muhalefet ile arasındaki oy farkını Rau böylece 21'e çıkartmış oluyor.

Saarland eyaleti ile NRW arasındaki fark nedir diye sorulacak olursa şunu söylemek mümkün: Aslında Saarland SPD Başkanı Oskar Lafontaine'nin başarısı daha büyük; o eyalet hükümetini muhalefetten devraldı. Rau ise % 48'lik oyları % 52'ye çıkardı. Ancak NRW Eyaleti nüfus bakımından FAC nüfusunun dörtte birini barındırmaktadır. Seçmen sayısında da durum aynıdır; yani her dört F.Alman vatandaştan biri veya her dört F.Alman seçmenden biri NRW'de oturmaktadır. Sonra Rau bu kezki seçimlerde CDU'dan yarım milyona yakın oy çalmıştır. NRW'deki sempatisi SPD'ye olan sempatiden daha fazladır. Eyalet çapında SPD'ye verilen sempati oranı (not olarak) 1,3 iken, Rau'ya verilen sempati 1,8'dir. CDU ve onun adayı Worms'a gelince ilginç bir durum ortaya çıkıyor: NRW'de CDU'ya duyulan sempati 0,4 iken adayı Worms'a duyulan sempati 0,0'dır. Daha başka bir deyişle CDU'nun adayı anti-sempatik! Ayrıca parti seçimlerinin partilerinin adaylarına karşı aldıkları tavır da çok ilginç: SPD seçmenlerinin % 96'sı Rau'yu beğendiklerini belirtirlerken, CDU seçmenlerinde bu oran % 63'tür; yani CDU seçmenlerinin sadece % 63'ü partilerinin adayını beğenmekteydi. Adayların karşıt partilerdeki sevilirlik oranı da aynı doğrultuda: CDU'lulardan % 7, FDP'den % 17 ve Yeşillerden % 75 Rau'yu Eyalet Başkanı olarak beğendiklerini belirtmişlerdir. CDU'nun adayı Worms ise SPD ve Yeşillerden hiç sempati toplayamazken FDP'den ise sadece % 32 oranında sempati oyu toplayabilmiştir denilebilir.

Kısaca belirtmek gerekirse SPD adayı Johannes Rau seçmenlerin karşısına sempatik bir aday olarak çıkabilmeyi başarırken karşıt aday ise bunun tam tersini becerebilmiştir.

NRW seçimlerinin ilginç yönlerinden biri de "işsizlik, çıraklık eğitim yerleri, çevre sağlığı ve Ruhr Bölgesi sorunlarını en iyi kim çözebilir?" diye yapılan bir anketten alınan sonuçlardır:

	SPD	CDU
İşsizlik Sorunları	% 36	% 31
Çıraklık Eğitim Yeri Sor.	% 35	% 32
Çevre Sağlığı Sorunları	% 38	% 25
Ruhr Bölgesi Sorunları	% 39	% 27

Bu sayılardan da anlaşıldığı gibi, seçmen en önemli iki sorun olan, işsizlik ve çıraklık eğitim yerleri yaratma sorununda SDP ile CDU arasında pek büyük bir fark görmemektedir. O halde seçmen oyunu niçin SPD'ye vermiştir? Bunda biraz önce de değindiğimiz gibi, Rau'nun Worms'dan daha "sempatik" olmasının payı vardır elbette. Fakat CDU'nun bir yandan büyük vaadlerle yönetime gelmiş olmasına rağmen, işsizlik ve pahalılık gibi sorunlara bir çözüm bulamaması, öte yandan Flick ve benzeri rüşvet skandallarıyla itibarını seçmen gözünde oldukça yitirmesi, bizce en önemli faktördür. Gerçi seçmen sorunlarını SPD'nin de çözeceğine pek inanmamaktadır. Ama gerçek alternatiflere yönelecek bilinçlilik düzeyine henüz erişemediği için, pragmatik davranmış ve "ehveni şeri" seçmiştir.

Prag'daki Uluslararası gençlik toplantısı başarıyla sona erdi

"Gençlik ve Öğrenci Barış Çalışması · Haberler ve Görüşler 1985" adlı toplantı 17-19 Mayıs tarihleri arasında Çekoslovakya'da yapıldı. Aralarında Sosyalist Gençler Birliği (SGB) delegasyonunun da bulunduğu ve birçok ülkeden gençlik örgütlerinin katıldığı forum çok başarılı geçti.

Bir süredir tekrarlanan bu tip toplantılar değişik görüşlerden birçok gençlik örgütünü biraraya getirdiği gibi, aynı zamanda dünya gençleri arasında görüş alışverişine ve yeni eylemlerin saptanmasına da yardımcı oluyor. Özellikle gittikçe artan uluslararası gerginlik çok değişik görüşlerden insanlar arasında tartışma ortamının sağlanmasını ve barış için mücadelenin geniş kitlelere yayılmasını gerekli kılmaktadır. Bunun için de toplumun dinamik kesimlerinden birini oluşturan gençliğe büyük görevler düşüyor.. Bu sene faşizmin yıkılışının 40. yıldönümünü kutladığımız, önümüzdeki 1986'nın da Dünya Barış Yılı olarak ilan edildiği gözönüne alınırsa, Prag toplantısının önemi daha iyi anlaşılmaktadır.

Üç gün boyu süren tartışmalar ve toplantılarda genel ağırlık noktaları uzayın silahsızlandırılmasının önlenmesi, uluslararası yumuşuma, silahlanmanın sınırlandırılması ve ABD yönetiminin genelde dünya çapında, özelde Orta Amerika'da sürdürdüğü maceracı politikanın mahkum edilmesi şeklinde belirlendi. "Atom silahlarından arındırılmış bölgeler" de silahsızlanma yolunda ilk adım olarak gençler tarafından en çok desteklenen önerilerden birisiydi.

Çok olumlu bir hava içinde devam eden Forum'da bu sene Moskova'da yapılacak olan 12. Dünya Öğrenci ve Gençlik Festivali'nin önemi de vurgulandı. Festival, dünya gençliğinin yürüttüğü barış mücadelesinde yılın en görkemli olayı olma niteliğini sürdürüyor.

Ayrıca kapanış konuşmasında Nikaragua konusundaki önemli bir karar oybirliği ile kabul edildi. Bu kararda toplantıya katılan tüm örgütler ABD hükümetinin Nikaragua gençliği ve halkına karşı giriştiği saldırgan eylemleri protesto ederek bunların ülkedeki ilerici gelişmeyi önlemeyi amaçladığını, ABD'nin saldırgan politikasının uluslararası kuralları hiçe sayarak bölgedeki barış ve güvenlik ortamı için bir tehdit oluşturduğunu dile getirdiler. Örgüt temsilcilerinin coşkuyla destekledikleri karar şu cümlelerle sona eriyor: "Nikaragua gençliği ve halkının mücadelesiyle dayanışmamızı belirtiyor ve Nikaragua Cumhuriyeti'ne karşı tüm saldırgan eylemlerin en kısa zamanda durdurulmasını talep ediyoruz."

Gençliğin uluslararası plandaki barış mücadelesine önemli katkı getiren toplantı, alınan bağlayıcı kararlardan sonra 19 Mayıs'da sona erdi.

DDR'li yazar Anna Seghers'i saygıyla anıyoruz

«Çalışan insanla bir oluşumuz, yaratılan eserde belli olur»

Demokratik Almanya vatandaşı olan Anna Seghers 1900 yılında Mainz'de doğdu. Türkiyeli okurlar onu, "Yedinci Haç", "Ölüler Genç Kalır", "Karar", "Güven", "Zayıfların Gücü", "Gerçek Mavi" ve "Ödül" gibi romanları ile tanıyorlar. Anna Seghers yalnız ülkemizde değil, bütün dünyada tanınıyor, seviliyor, eserleri elden ele dolaşıyor, doğum ve ölüm yıldönümleri anılıyor. Daha öz bir söyleyişle Anna Seghers, bütün halklarla birlikte onların yüreklerinde yaşıyor...

Nedir Anna Seghers'i böylesine yüceleştiren ve bütün dünyaya sevdiren etken? Bu soruya cevap elbette ki Anna Seghers'in yaşamının kendisidir. O, daha 1930'lu yıllarda yayımlanan ilk romanı ile üne kavuşmuş genç bir yazarken, safını belirlemiş, kendisini işçi sınıfı mücadelesine adamış, bu mücadelede örgütlü olarak yerini almıştır. Anna Seghers 1933'de Hitler iktidara geldiğinde, onu Hitler'in amansız bir düşmanı olarak görüyoruz. 1929 yılında Alman Komünist Partisi'ne giren Seghers, proleter yazarlar hareketinin öncüleri arasındadır. 1930 yılında Harkov'da toplanan Uluslararası Proleter Yazarlar Kongresi'ne Almanya'yı temsilen katılmış, bu hareketin gelişmesine arkadaşları ile birlikte çalışmış, ülkesinde işçi sınıfı edebiyatının güçlenmesinde tüm enerjisiyle çalışmıştır. Anna Seghers, seçtiği bu onurlu yolda bir gün dahi duraksamadan yürümüştür.

Anna Seghers faşizme karşı mücadelesine yurtdışında sürgünde iken de devam etmiş, Hitler ve Mussolini'ye olduğu kadar Franko faşizmine karşı da İspanya iç savaşında Cumhuriyetçilerin yanında yeralmış, Cumhuriyetçileri destekleyen konuşmalar yapmış, yazılar yayınlamıştır. Çoğu sürgün Hitler muhalifleri gibi, gittiği ülkenin sosyal durumuna kendini kaptırıp, köşesine çekilmemiştir.

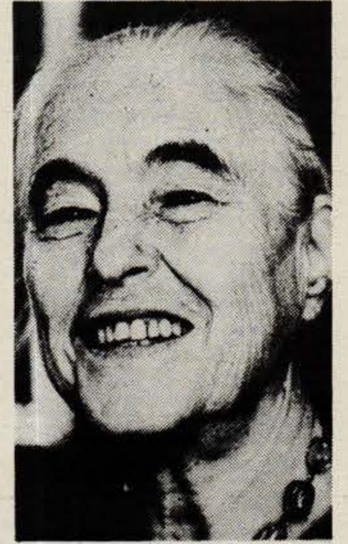
Fransa ve Meksika'daki sürgün yıllarında hem politik faaliyetlerini sürdürmüş, hem de edebi çalışmalarına aralıksız devam etmiştir. Bütün dünyada okunan ve tanınan "Yedinci Haç" adlı kitabını bu sürgün yıllarında yazmıştır. Hitler faşizminin yıkılışından sonra ülkesine dönen

Anna Seghers, Mainz doğumlu olmasına ve yakın çevresinin çok istemesine rağmen, kendi isteği ile DDR'e yerleşmiş, devrimden sonra Demokratik Alman edebiyatının kurucularından biri ve temsilcisi olmuştur. Bu tavrının nedenlerini Seghers daha sonra şöyle açıklayacaktır: "Çünkü, yeni bir toplum ve her bir birey için girişilen mücadelede, tam da benim yıllardır tüm yeteneklerimle kendiğimi verdiğim çalışmanın, saygı görüp, yaşama geçtiği yer burasıdır."

Evet, Seghers'in 1945'den 1983 yılı 1 Haziran'ına kadar yaşadığı ülke, uğruna mücadelelerin en soylusunu yürüttüğü DDR'dir. O, bu ülkeyi sevdi. Onun yeniden inşası için, işçi sınıfı kültürünün bu ülkede daha da gelişmesi için elinden gelen tüm çabaları sarfetti. İşçi sınıfına, onun politik öncüsüne bağlılıkta ikircime hiç düşmedi. Bu tavrı ile tüm dünya aydınlarına örnek oldu. Yazar ve aydınların politikadan bağımsız olma savlarına karşı amansız bir mücadele yürüttü. Bu konuda o, muhataplarına 1973'de şöyle seslendi: "Bulucu olan insan, uçaklar da keşfetse, masallar da yaratsa, bu buluşlarını bir toplum için yapar. Çalışan insanlarla bir oluşumuz, —çalışanlar ister emeğin özgürlüğe kavuştuğu bir toplumda, ister henüz baskı altında ve mücadele içinde bulunsunlar— onlarla bir oluşumuz, gerçek şairin anlatım sanatına göre değişik değişik olmak üzere, somut yazılan, yaratılan eserde belli olur. Sosyalist "taraflılık-partililik" dediğimiz şey havada asılı bir nesne değil ki! Düşünen ve işyapan, yaratan ve düşleyen insanlarca kanıtlanan somut birşeydir sosyalist 'taraflılık-partililik' kavramı".

Anna Seghers'in yaşamı, edebiyat dünyasına getirdiği gerçekçilik anlayışının yanında, aydınların sınıf mücadelesinin neresinde olması gerektiği konusunu da aydınlatıyor. Ona göre politikada tarafsızlık diye birşey yoktur. Halktan yana ilerici bir yazarın görevi, halkını sosyalizme götürecek olan işçi sınıfına ve onun politik öncüsüne sonuna kadar bağlılıktır. Yazar ancak bu gönüllü bağlılıkla hem kendini geliştirebilir, hem de daha güzeli, daha ileriyi bulabilir, Anna Seghers gibi...

Okurlarımıza bu ünlü çağdaş yazarı dikkatle okumalarını salık verirken, alacakları edebi tat yanında, yazarın tanık olduğu çağının gerçekliğini de olanca derinliği ile görebileceklerini hatırlatıyor ve onu ölümünün ikinci yılında saygıyla anıyoruz.

(19.11.1900-1.6.1983)

Seghers İlya Ehrenburg ve Pablo Neruda ile

İşçinin Sözlüğü

HAZIRLAYAN FETHİ SAVAŞÇI

DEVLET APARATI

Devlet cihazı, devlet makinasıdır. Şu veya bu ülkenin devlet organları sistemidir. Egemen sınıf, devlet iktidarını, bu makinanın, bu aparatın aracılığıyla gerçekleştirir. Sosyalist devlet aparatının karakteristik nitelikleri şunlardır: Halkla sıkı bağlantı, gerek seçilen, gerekse atanan kişilerin halka hesap vermesi ve halkın iradesiyle değişebilir olmaları, sosyalizmin maddi-teknik bazını kurmak, yeni toplumun insanını eğitmektir.

DEVLET KAPİTALİZMİ

Burjuva devletinin ekonomiye katılma biçimlerinden biridir. Kapitalist devlet, halktan topladığı vergilerle, sanayi işletmeleri, askeri işletmeler, bankalar meydana getirir. Karayolları, demiryolları, liman tesisleri, benzeri şeyler yapar. Bunlardan en başta büyük burjuvazi yararlanır. Bazı az gelişmiş ülkelerde devlet kapitalizmini, özel sermaye birikiminin yetersizliği doğurmuştur. Bu gibi ülkelerde devletin başında ilerici, demokratik güçler bulunuyorsa, devlet kapitalizmi, giderek karakterini değiştirir, ülkeye girmiş olan yabancı sermayeye karşı savaşımda olumlu bir rol oynamaya başlar, ulusal ekonominin, dolayısıyla da ulusal bağımsızlığın gelişip güçlenmesine yardım eder; yabancı sermaye ile işbirliği yapan yerli özel sermayeyi sınırlandırır. Öte yandan, devletin başında gerici, işbirlikçi güçler bulunuyorsa, devlet kapitalizmi büyük sermayenin daha da büyümesini kolaylaştırır. Özel sermaye ile ortaklıklar kurarak devlet kapitalizmi mülkiyetini ona peşkeş çeker, bankalarını onların hizmetine verir.

KAPİTALİST DEVLET MÜLKİYETİ

Burjuva mülkiyet biçimlerinden biridir. İşletmeler, özel kapitalistlerin ya da kapitalist birleşmelerin değil, burjuva devletinin mülkiyeti altındadır. Kapitalist devlet mülkiyeti, devlet bütçesinden ayrılan ödeneklerle, aynı zamanda, kapitalistlere, tekellere ait bazı işletmelerin kapitalist kamulaştırılmasıyla meydana getirilir. Bazı işletmelerin kapitalist devletin mülkiyeti altında olması, mülkiyetin kapitalist karakterini, kapitalist üretim ilişkilerini değiştirmez. Çünkü kapitalist devlet mülkiyeti, kapitalist mülkiyetin sadece bir başka biçimidir. Devlet işletmelerinde, devletin kişiliğinde toplam kapitalist tarafından gerçekleştirlen, ücretli emeği sömürme ilişkileri korunur. Devlet işletmeleri, genellikle özel kapitalistlerin hizmetinde bulunan, kendilerinin de özel kesime geçmeleri için birikim yapan yüksek maaşlı memurlar tarafından yönetilir. Büyük burjuvazi, devlet kapitalist mülkiyetinden kendi çıkarı için geniş ölçüde yararlanır.

Sömürge köleliğinden kurtulmuş olan genç devletlerde devlet mülkiyeti, yabancı sermayeye bağımlı olmayan kendi ulusal ekonomilerinin yaratılıp geliştirilmesine hizmet etmektedir. Sosyalist devletler, gelişmekte olan devletlerin devlet sektörlerini güçlendirmeleri için, onlara, her türlü ekonomik, teknik, kültürel yardımı yapmaktadırlar.

Anna Seghers'ten bir başyapıt:

Yedinci Haç

Yazarın en önemli romanlarından olan Yedinci Haç kitabı (Türkçede Yedinci Şafak diye de yayınlanmıştır) ayrıca ele alınması ve değerlendirilmesi gereken bir eserdir. Yazar bu kitabını Hitler faşizminden dolayı Fransa'da sürgünde iken yazmış, kitabın müsvetteleri, Naziler Paris'i işgal ettiği zaman dost evlerinde gizlenmiş ve pekçok maceralardan sonra okuruna kavuşabilmiştir. Kitap kendi maceracı doğuşunu makul bulduracak bir katastrof ortamını konu almaktadır ve yazarıyla, kahramanlarıyla birlikte o günün dünyasını simgelemektedir.

1933'den sonrasıdır anlatılan dönem. Yani Nazi barbarlığının henüz sadece Alman halkına kan kusturduğu, başta komünistler olmak üzere tüm ilerici, demokratların toplama kamplarına tıkıldığı, kitapların meydanlarda yakıldığı, acının, ihanetin, dönekliğin bol bol yaşandığı bir dönemdir. Komünist Partisi ve diğer partiler kapatılmış, bütün demokratik ve siyasi haklar askıya alınmıştır.

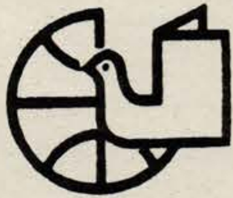
Olaylar bir Toplama Kampından kaçışla başlar. Nazilerin ilericileri hapsetmek için inşa ettiği ölüm kamplarından 7 kişi kaçmayı başarmıştır. Kaçanlardan bir kısmı hemen kamp görevlileri tarafından yakalanır. Bir kısmı ise çeşitli yollardan kaçmayı ve güvenlikli bir ortama geçmeyi dener. Kimisi ihanetin kurbanı olur, kimisi bu işin psikolojik yükünü taşıyamıyarak teslim olur. Bir tanesi ise dönenlerin bağlanması için hazırlanan haçı boş bırakacaktır.

Romanın akışı çok kısaca böyle özetlenebilir. Ancak okuduğumuz bir macera romanı değildir. Almanya'nın tarihindeki önemli bir dönüm noktasının içten bir anlatımıdır. Komünist Partisi üyelerinin uğradığı ağır baskı karşısında aldıkları tavır işlenmekte ve topluma karşı olan sorumluluklarının altı çizilmektedir. Milyonlarca oy alabilecek kadar geniş bir kitleyi etkileyebilen Nazi propagandası ve oluşturulan baskı ortamı pekçok ilericinin kendi hayat tarzlarını gözden geçirmelerine yolaçmış ve bu karar anı bazıları için maalesef onurdan yana olmamıştır. Kitabın ilk bölümlerinde bir umutsuzluk havası okura egemen olmaktadır. Romanın kahramanı daha önce planlanan yolları denemek istemekte, ancak pekçoğunun tıkalı olduğunu görmektedir. Kampta en güvenilir arkadaşı olarak tanıdığı ve kaçmayı birlikte planladığı yoldaşı bir ihanetin kurbanı olmuştur. Gazeteler kaçanların boy boy resimlerini basmakta ve onları vatan haini diye göstermektedir. Toplumdaki isterik hal giderek bir sürek avı haline getirilmiş, kamp çevresindeki kasabalardaki faşist çeteler aramalara katılmışlardır. Gazetelerde eski parti arkadaşlarının kaçtıklarını gören bir kısım dönek "acaba kendilerine bunun ne gibi bir zararı dokunur" diye düşünmeye ve korkmaya başlamışlardır.

Fakat bu korku ve baskı ortamında yılmayan, çalışmalarını değişik koşullar altında sürdürmeye devam eden insanlar da vardır. Bunlar yoldaşlarının gazetelerde çıkan resimlerini görür görmez, onlarla temas kurmanın yollarını aramaya başlamışlardır. Ancak onlar da farkındadır ihanetin, dönekliğin nasıl geçer akçe sayıldığını, toplumun 1933 önceleriyle aynı olmadığını. Parti, konspirasyon çalışmalarına başlamıştır. Tek tek henüz bağ kurulmamış komünist işçiler de bulunmaktadır. Bunlar da arkadaşlarına yardım etmek için çabalamakta, ancak yanlış bir iş yapmamak ve örgüte zarar vermemek endişesini taşımaktadırlar.

Şartlar ne kadar zor olursa olsun, ilericilere, komünistlere hayat hakkı tanınmazsa tanınmasın, her toplumda siyasal bilinci ve kişisel onuru ayaklar altına düşürmeyen aydınlar mutlaka vardır. Onlar aydın olmanın onurunu layıkıyla taşıyanlardır ve işçi sınıfının, partisinin dostudurlar. Kitapta böyle aydınların da kendileriyle hesaplaşmasını bulmaktayız.

Sonunda Parti kaçan 7. adama ulaşabilmiştir. Ona gereken hüviyet ve para sağlanmış ve ülke dışına çıkmasının yolları gösterilmiştir. Kitabın başındaki umutsuzluk havası giderek dağılmış ve yerine Nazi barbarlığının olanca baskısına rağmen hâlâ daha fedakarca çalışan insanların destanı haline gelmiştir. Topluma, onun dinamiklerine olan inanç bizlere Nazizmin sonunu görmemizi kolaylaştırmaktadır. Okurlara şunu hatırlatmak isteriz: Kitap Nazilerin Paris'i işgal ettikleri günlerde yazılmıştır ve bu yazar Gestapo'dan kaçarken bitirmiştir romanı. Olayın ardından bunca yıl geçtikten ve dünya halkları II. Dünya Savaşı'nın bitiminin 40. yılını kutlarken bizim bu sonu görmemiz kehanet değildir. Ancak yazarın sosyalizme olan inancıyla o günlerde kurtuluşu görmesi ve göstermesi —ki roman, kahramanın yurtdışına çıkışıyla bitmektedir, ancak bu kadarı bile— Nazizmin herşeye muktedir olmadığını sergilemesi bakımından önemlidir ve ona karşı çalışacak güçlerin zaferini müjdelemektedir.

Çağrı-I

dinle, Arkadaş!
yaratan biziz
sömürülen de
ocaklarda akar şeritlerde
barışın umudu biziz
savaşın da
fabrikalarda cephelerde
alınterimiz kanımız yazılı
patronların kâr hesabında
biz öderiz yine de
faturasını ekonomik krizlerin
rakamlara döner insanlığımız
işsizlik sayımlarında
diyelim ki
göze görünmez bunlar
ya nasıl unutursun?
eski arkadaşlığımızı
işkazalarında göçüklerde
kurban verdiğimiz
sonra grevlerimizi
birlikte karar aldığımız
omuz omuza direndiğimiz
nöbetlerde azık bölüştüğümüz
ve 1 mayısları
kolkola yürüdüğümüz
ortak türküler söylediğimiz
yakışmaz
dürüstlüğüne bir emekçinin
unutmak tüm bunları

Çağrı-II

söyle, Arkadaş!
nasıl yabana sayarsın şimdi beni?
aldanıp tenimin rengine
ortak düşman ırkçılığın
sahte gözlerine
eski bir oyundur bu
parçalamak için bizi
ulusuna, rengine göre
bölmek emekçileri
tarihte yaşadık bu deneyi
vaktimiz yok yinelemeğe
öğrenmek için
birlikte direnmemiz gerektiğini
sakın unutma, Arkadaş!
ben düşersem bu kavgada
sen varsın sonra sırada
ellerinde gamalı haçlar
hazır bekliyor cellatlar
germek için bir daha
hakkı ve emeği çarmıha
çanları çoktan çalıyor
hep bir ağızdan
ve bir tek yürekten
HAYIR demenin
düşmanlarına emeğin

MEVLÜT ASAR

MANŞET

Duyduk — duymadık,
Gördük — görmedik,
Dedi — demedi demeyin.

Derleyen: Şanar Yurdatapan

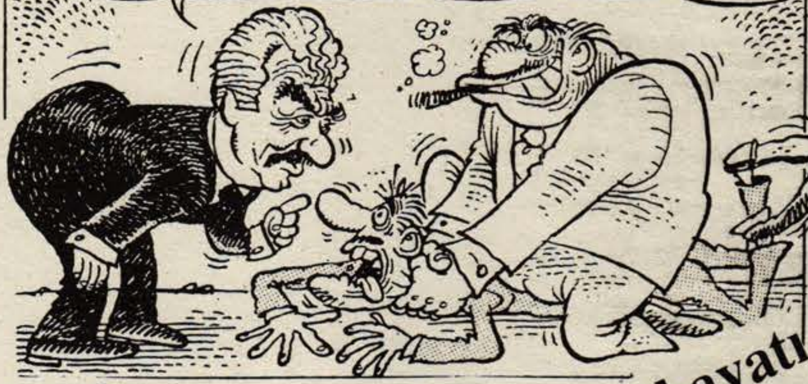
TÜRKİYE, Mayıs 1985

"Basın" var, "Basıncık" var! Türkiye'deki "Boyalı Basıncık"ın pislikleriyle uğraşırken; yurdumuzun gerçeğini yansıtmak için türlü güçlüklere göğüs geren "Basınımız"ın hakkını yememeliyiz.

Ben, kendi şahsıma, yıllardır uzak kaldığım yurdumun, insanlarımın, onların yaşamının tadını - kokusunu "GIRGIR" ın çizgilerinde buluyorum yıllardır.

Hele hiçbirşeyin söylenemediği, yazılamadığı "Cunta'nın başlangıç günlerinde" GIRGIR olmasa Türkiye'deki hayatı buradan izleyemeyecektik. Ne yazık ki öteki pislikler burada basılıyor, Gırgırı bulmak daha zor. Okuyamıyan okurlarımıza bir demet sunmak istedim bu köşeden. İşte yalnız bir tek sayfadan birkaç karikatür. Ama yanyana gelince bir tablo gibi: TÜRKİYE, Mayıs 1985...

İşçi hakları konusunda harekete geçeceğini söyleyen Şevket Yılmaz, Özal'la görüştü. Görüşmeden sonra ise "Harekete geçmek için biraz daha bekleyelim" dedi...

İş hayatı

NATO müdürü Andersen geliyor

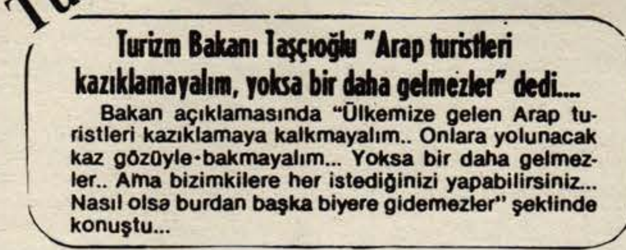
Nato Müdürü Andersen siyaset ve savunma konularında hükümetle görüşmeler yapmak üzere Türkiye'ye geliyor. Bu nedenle, yandaki fotoğrafta sahnelerimizin şuh dansözü Mualla Kaymak görülüyor. Siz şimdi Nato Genel Müdürü'yle Mualla'nın ne alakası var diyceksiniz.. Aslında yok tabii.. Ama Mualla hem genç hem de lokum gibi, halbuki Mister Andersen çopur suratlı şişko ve kart bir herif... Şimdi, Mualla dururken onun resmini bassaydık daha mı iyiydi yani?...

Turizm

Turizm Bakanı Taşçıoğlu "Arap turistleri kazıklamayalım, yoksa bir daha gelmezler" dedi...

Bakan açıklamasında "Ülkemize gelen Arap turistleri kazıklamaya kalkmayalım.. Onlara yolunacak kaz gözüyle-bakmayalım... Yoksa bir daha gelmezler.. Ama bizimkilere her istediğinizi yapabilirsiniz... Nasıl olsa burdan başka biyere gidemezler" şeklinde konuştu...

Gençlik Eğitim

● **Amerika ile yeni anlaşmalar yapıyoruz.**

GÜNEY AFRİKA'NIN IRKÇILIĞINA BİR ÖRNEK DAHA:

Stevie Wonder yasaklandı

Stevie Wonder yasaklandı. Güney Afrika yöneticileri onun müziğini de yasaklar listesine alarak, plak satışını durdurdular. Güney Afrika Radyo ve TV'si de Wonder'in parçalarını çalmıyor artık. Çünkü siyah sanatçı, sokak ortasında suçsuz insanları açıkça öldüren ırkçılar için "tehlikeli" olmaya başlamıştı.

Wonder daha birkaç ay önce Washington'daki Güney Afrika Büyükelçiliği önünde ırkçı yönetimi ve ırkçılara yardım eden Reagan'ı protesto etmişti. Ancak müziği dünyanın dört bir yanında ilgi ile karşılanan âmâ sanatçıyı yaptığı bu onurlu işten alıkoyabilmek umuduyla tutukladılarsa da, sonradan serbest bırakmak zorunda kaldılar. Birkaç hafta önce ise kendisi tarafından bestelenen bir film müziği Hollywood'da "Oskar" ödülü kazanmıştı.. Wonder kazandığı bu ödülü yıllardır tutuklu bulunan Güney Afrika Kurtuluş Örgütü (ANC) lideri "Nelson Mandela adına" aldı.

Bu davranışı ise ırkçılar için "bardağı taşıran son damla" oldu. Stevie Wonder'i dinlemeyi yasakladılar. Irkçı yönetimin ünlü şarkıcıyı hedef alan kampanyası sürüyor.

Bugünlerde "I Just Called To Say I Love You" adlı şarkısıyla da adını sık sık duyduğumuz ve oldukça güzel mızıka ile piyano çalan Stevie Wonder, bir gettoda doğdu. "Küçük Stevie Wonder" 1963'te daha 13 yaşındayken pop dünyasında adını duyurmaya başladı. 1967'de ilk başarılı şarkısını söyledi. 1971'de bağımsız olarak daha güzel ve daha anlamlı müzik yapabilmek amacıyla plak firmasından ayrıldı. Şimdilerde pop dünyasının en iyi kazanan sanatçılarından biri olmasına rağmen, nereden geldiğini hiçbir zaman unutmadı. İşte size "Ghettoland Villası" adlı şarkısının sözlerinin çevirisi:

bak, insanlar nasıl da kapatıyorlar kapılarını
ve gülüyor hırsızlar
ve çalıyorlar
onları izliyor dilencilerse
ekmeklerini yiyorlar çöp kutusuna yaslanarak
her yerde cam kırıkları
kahrolası zaman
ve ölmeye zorunlu olmaktan korkuyorsa
bir de karşı karşıya ise polisle insan
söyle Ghettoland'daki köyde mutlu olabilir miydin?

TÜRKİYE VE T.KÜRDİSTANI GENÇLİĞİYLE

Dayanışma gecesi

Moskova'da yapılacak 12. Dünya Gençlik ve Öğrenci Festivali'ne, Türkiye ve Türkiye Kürdistanı gençlik örgütlerini temsilen bir delegasyonla katılmak üzere çalışmalarını bir süredir sürdürmekte olan 12. Dünya Gençlik ve Öğrenci Festivali Hazırlık Komitesi, "Türkiye ve Türkiye Kürdistanı Gençliği ile dayanışma gecesi" düzenlemeyi kararlaştırdı.

Melike Demirağ, Meral Taygun, Şivan gibi tanınmış sanatçıların da katılacağı dayanışma gecesi 22 Haziran tarihinde F.Almanya'nın Köln şehrinde Stadthalle Mülheim adresinde yapılacak.

Gece saat 19.oo'da başlayacaktır.

«Hacı Bektaş Veli» programı üzerine

27 Nisan günü F. Almanya'nın Herten şehrinde 700 dolayında izleyicinin katılmasıyla, ünlü Türk düşünürü Hacı Bektaş Veli'nin yaşamı ve görüşleri üzerine bir gece düzenlendi.

Programın Türkçe ve Almanca sunulduğu gecede, Haci Bektaş Veli'nin dünya görüşü şöyle ifade ediliyordu.

"...Canlı ve inandırıcı bir bilgi kaynağı olan 'Bektaşi' düşünüsü, kuşaktan kuşağa aktarılan ve çağımızın barışçı-kardeşlik toplumu kuruculuğunun önemli bir nüvesini oluşturmuştur..."

Ozan Mahir Ofcan, Mesut Çobanoğlu, Hamdi Tanses, Aşık Mızrabl ve Frank Baier tarafından Bektaşi edebiyatının ürünlerinden çeşitli yapıtların sunulduğu gecenin kültür programı Cevat Kenanoğlu'nun müziği eşliğinde gerçekleştirilen "Semah" ile bitirildi.

Haci Bektaş Veli gecesini düzenleyenler, onun kısa hayat hikayesini ve çeşitli "söyleyişler"ini bir araya toplayıp küçük bir kitapçık çıkardılar. İlgi duyanlar için kitap isteme adresi şöyle: M. Abdikoğlu, Ekert Str. 13, 456 Ge-Horst, F. Almanya.

ŞEVKET YILMAZ'DAN EĞLENCELİK EYLEMLER

(Baştarafı 3. sayfada)

Açıkça bellidir ki, yapılacak olan, yıllardan beri olduğu gibi bir "kayıkçı dövüşü"-dür ve Türk-İş yönetiminin durumu kurtarmasına yetmeyecektir. Yüksek Hakem Kurulunda bunca yıl işçi haklarını haraç-mezat sattıktan sonra şimdi çekilmek kimseyi kandırmaz. Yapılacağı söylenen toplantılarda ise "dostlar alışverişte görsün" hesabı, bol bol hükümete "teessüf" edilecektir. Eğer "istenmeyen sesler" yükselirse bu defa iş "anarşistlerin" üstüne yıkılıp, "memleketin yüksek menfaatleri" adına bundan da vazgeçilecek, ya da "yüksek yerlerden" gelen bir "höt" ile her zaman olduğu gibi "hizaya gelinecektir".

Sözkonusu toplantıda Şevket Yılmaz "önümüzde bizi bekleyen zor ve şerefli bir mücadele vardır" buyurmuş. Evet doğrudur. Sizi bekleyen gerçekten zor bir mücadele var. Bu mücadele, bugün Türk-İş yönetimini oluşturan sizin gibi, işçi sınıfının sırtından geçinmeyi alışkanlık haline getirmiş, kaşarlanmış sarı sendikacı parazitlerle, sınıfın bilimini rehber edinmiş, namuslu, yiğit gerçek işçiler arasında geçecektir. Yalnız bu mücadelenin sizin için pek şerefli olduğu söylenemez, sayın Şevket Yılmaz...

(GERÇEK Gazetesinin Mayıs 1985 tarihli 236. sayısından alınmıştır.)

TÜRKİYE TAŞARON

(Baştarafı 10. sayfada)

küsür milyar dolarlık bir harcama. Batı savunması için Amerikalıların düşündükleri bir proje... Türkiye'nin katkısı alınacak projeye bağlı. Bu işlerin inşaat işleri sözkonusu olduğunda, çelik konstrüksiyonları sözkonusu olduğunda, bizde de birikim var, üniversitelerimiz var. Bu konuda adı geçen ciddi çalışmalar yapan enstitüler var. Meselâ TÜBİTAK gibi. Projeye Türkiye'nin katkısı tabii yapım sahasında olacak".

Yani Türkiye "Yıldız Savaşları" adlı projenin taşaronluğunu alacak ve köşeyi bir kere daha dönecek. Neden olmasın! "Mamur ve müreffeh" Türkiye'yi yaratanlar, yetmedi Arap çöllerinde işe soyunanlar, niçin bu "büyük projenin" taşaronluğunu almasınlar ki!

Ama yine de belli olmaz. Ne de olsa eloğlu bu. Bakarsın işi bir başkasına verir. Nitekim Bakan Phantom uçaklarıyla ilgili olarak pek emin konuşmuyor: "Bu uçaklardan Amerikan Milli Muhafızları Örgütü'nün elinde varmış. Bu örgütün elindeki Phantomlar devre dışı çıkarılacak, yerine F-16'ların girmesi planlanmış 1986-1987'de. Bize Phantom verecekler her halde... Bunun formülünü bulabilirler mi? Pozitif konuşuyorlar, çalışacağız vermeye diyorlar, çare bulacağız diyorlar. Ne zaman çare bulunacak diye sorduğuğumuz zaman, bu örgütün envanterini gözden geçiriyoruz" yanıtını veriyorlar.

Zavallı Türkiye burjuvazisi. Kendisi muhtac-ı himmet bir dede, nerde kaldı gayriye hizmet ede.

YILDIZ SAVAŞLARI

(Baştarafı 10. sayfada)

ğil, aynı zamanda çok ağır uzay istasyonlarının taşıyıcılığından da kullanılacaktır. ("Hermes" projesi)

SİLAH TEKELLERİNE MİLYONLARA VARAN SİPARİŞ

● F.Alman parlamentosu 16 Ocak 1985 tarihinde Ariane'nin geliştirilmesine ve ABD'nin "Columbus" adlı mürettabatlı uzay istasyonu inşa projesine mali olarak katılma kararı aldı.

● Ariane'nin geliştirilmesi için tahminen 300 milyon Mark 1987 yılına kadar F.Alman Araştırma Bakanlığı bütçesinden ödenecektir. 1988'den 1995 yılına kadar Ariane için 1,67 milyar Mark ayrılması planlanmıştır. Columbus projesi için de ABD'ye 2.76 milyar Mark verilmesi öngörülmektedir.

● 1983 Kasım ayında MBB şirketinin füzeleri uzayda yok etmek için lazer silahları üretme projesi açıklandı. Bu projeye göre yerden 550 km. yüksekliğe yerleştirilecek olan 250 adet laser savaş uydusu 20-30 milyar dolara malolacak. Bu uydulardan her biri 10 megawatt gücünde lazer silahı ve 10 metre çapında bir aynayla donatılacak. Böylece her uydu yerden atılan 300 füzeyi zararsız hale getirebilecektir. (VDI-Nachrichten, 4.11.1983)

15-16 HAZİRAN GELENEĞİ YAŞIYOR

(Baştarafı 1. sayfada)

yacaklarını, kararlı oldukları sürece her zaman kazanmaya muktedir bulunduklarını dosta, düşmana bir kere daha kanıtlamış oluyorlardı.

15-16 Haziran'da üç şehit veren işçi sınıfımız, iki gün süren direnişine son verip fabrikalara çekildiğinde, iktidar bir muharebeyi kazanmış oluyordu.

Bunun biricik sebebi, 15-16 Haziran'da işçi sınıfının siyasi önderlikten yoksun olmasıydı. İşçi sınıfına öncülük edecek, mücadelesini sürekli kılıp, başarılarını kalıcılaştıracak bir parti önderliği bulunmuyordu.

15-16 Haziran'ın kazandırdığı bu deney, işçi sınıfı hareketinin siyasi önderliğe kavuşturulması, onun siyasi partisinin sağlam ideolojik ve örgütsel temeller üzerinde yaratılması görevlerini daha sonraki yıllarda yakıcı bir sorun haline getirdi.

Bu nedenledir ki, 15-16 Haziran 1974'de kurulan Türkiye Sosyalist Partisi'nin temel şiarlarından birini, 15-16 Haziran direnişinden çıkartılan bu ders oluşturuyordu. TSİP kuruluşundan bugüne değin 11 yıl boyunca bir yandan bilimsel öğretinin ileri kadrolar tarafından kavranması için yoğun bir ideolojik uğraş verirken, öte yandan sosyalist hareketin birliğine kavuşması için kararlı ve ilkeli bir mücadele yürüttü. Parti sorununu işçi sınıfının çözmesi gereken başlıca hedef saydı. 12 Eylül sonrası mücadelesiyle, işçi sınıfı politik hareketinin çok yönlü örgütsel görevlerini, politik mücadelenin her aşamasında ve her değişik koşulda kesintisizliği ilkesini somut olarak hayata geçirdi. TSİP bu misyonuyla işçi sınıfı hareketinin realitesi oldu.

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi bir yandan işçi sınıfının siyasi birliği, öte yandan demokratik halk iktidarının siyasi güçlerinin birliği ve tüm bu temel örgütsel görevlerin yanı sıra demokrasi güçlerinin birlikteliği için yorulmadan çalıştı. 12 Eylül'den sonra faşizme karşı demokrasi güçlerini birleştirme uğraşlarının içinde ve başında TSİP herzaman vardı. Sol Birliğin kurulmasında TSİP'in üzerine düşen görevleri yerine getirmesi, bu partinin kuruluşundan bu yana geçerli temel politikalarının bir sonucu, işçi sınıfına karşı yüklendiği sorumlulukların bir gereği olmuştur.

ROMA'DA AĞCA KOMEDİSİ SÜRÜYOR

(Baştarafı 1. sayfada)

Ağca 5.8.1983 tarihinde Roma'daki ABD Askeri Ateşesine yazdığı bir mektupta "Kabahatim ne? Siz bana başla dediniz, ben de açıklamaya başladım" diyordu.

Herkesin bildiği ama yine de hatırlatmakta yarar gördüğümüz, faşist Ağca'nın "Siz bana başla dediniz, ben de açıklamaya başladım" dediği olaylar zinciri kısaca şöyle:

Mahkeme Ağca'yı olaydan iki ay sonra "paranoid bireysel terörist" olarak "ömür boyu hapse" mahkum ediyordu. Duruşmanın bitiminden 6 ay kadar sonra Amerikan "Atlantic Community" dergisinde CIA'nın eski Türkiye şefi ve "Bulgar izi" arayıcılarının Türkiye şubesi Uğur Mumcu'nun "mesai arkadaşı" Paul Henze'nin bir makalesi yayınlanır. Henze makalesinde Ağca'nın "Bozkurt" olmadığını, aksine "aşırı solcuların" ve "Sovyetler Birliği"nin gizli ajanı olduğunu iddia etmektedir.

Aralık 1981 tarihinde Ağca'yı İtalyan gizli servisinden iki kişi ziyaret eder. Ağca daha sonra avukatına bu ziyaretle ilgili olarak şunları söyler: "Ajanlar bana herşeyi açığa çıkarırsam, on yıllık cezayla kurtulacağım sözünü verdiler".

Daha sonraki aylarda Ağca'ya ziyaretler yoğunlaştı. İtalyan İçişleri Bakanlığı dökümanları Ağca'yla gizli servis ajanlarının birçok "konuşma" yaptığını belirtmektedir. Ascoli hapishanesinin papazı da Ağca'nın ziyaretçileri arasındadır. Hapishanenin papaz vekili de hemen hergün Ağca'nın yanındadır. Milliyet gazetesi yazarlarından Örsan Öymen, papaz vekili ile Ağca arasında geçen konuşmalardan bazı bölümler aktarır. Buna göre, papaz vekili Ağca'ya kendisini kimin görevlendirdiğini söylerse, devlet başkanına affı için başvurulabileceğini söyler. Papaz vekili Milliyet'e şöyle bir açıklamada da bulunur: "Vatikan, suikastin arkasında kimin olduğunu gayet iyi bilmektedir: Bulgar gizli servisi ve KGB".

1 Mayıs 1982'de Ağca "konuşmaya" başlar. Fakat önceleri Bulgaristan'dan ve KGB'den hiç söz etmez. 1982 yazında suikastin arkasında Bulgaristan ve KGB'nin olduğunu iddia eden ilk yazılar basında görülmeye başlar. İtalyan "Giornale Nuovo" gazetesi Vatikan'dan aldığı "bilgilere" dayanarak, suikastin arkasında "KGB ve diğer gizli servislerin" olduğunu iddia eder. Daha sonra İtalya'da yaşayan CİA'nın gözde "yazarı" Claire Sterling "uluslararası Terör Ağı" adlı kitabında aynı iddiayı yineler.

Suikast esnasında Amerikalı bir turistin çektiği fotoğrafta koşarak uzaklaşan ve elinde tabanca olduğu Amerikalı turist tarafından belirtilen kişiyi, Ağca önceleri tanımaz. Fakat daha sonra (Ekim 1982), Ağca bu kişiyi "aniden" tanır ve onun Bulgar "Sotir Kolev" olduğunu, ayrıca Bayramiç adlı "olayla ilişkisi olan" başka bir bulgar vatandaşıyla da suikastten bir gün önce tanıştığını ileri sürer.

Bir hafta sonra "Ağca'ya Bulgar vatandaşlarından 56'sının resmini içeren bir albüm gösterilir. Ağca 1 numaralı fotoğrafı Sotir Kolev, 2 numaralı fotoğrafı da Bayramiç olarak "teşhis" eder. Fakat her iki bulgar vatandaşı da gerçekte Bulgar elçiliğinde görevli S.Ayvazov ile, Balkan-Air'in direktörü Sergey Antonov'dur.

Bu arada Ağca Antonov'la birlikte Walesa'ya suikast planları yaptıklarını da iddia eder. Bu iddianın da Ağca'nın tespit edilen 114 yalanından birisi olduğu daha sonra anlaşılır. Savcı Martella, Ağca hakkında Walesa'yla ilgili ifadesinde Antonov'a "iftira ettiği" gerekçesiyle dava açar. Ama savcı Martella bütün çelişkilerine rağmen Ağca'nın Papa suikastiyle ilgili ifadelerine "inanmaktadır". Martella şöyle diyor: "Ağca umutsuz bir psikolojik durumda bulunuyordu ve elinde hiçbir belge yoktu. Ağca doğru ifadelerini kuvvetlendirmek için, verdiği bilgilere yanlış ifade de katmıştır".

Şimdi Roma'da olayı "sosyalizme karşı kullanmak isteyenler" son sahnede "ayaklarına dolanan" bu ipi çözmeye çalışıyorlar. Sonuç yine kötü! "Bütün bunlar bir delinin işiydi, yanılmışız" diyebilmek için bile geç kaldılar belli. Bu kez kullandıkları kukla kendi dinlerinin peygamberi olarak dikiliverdi önlerine.

Mahkeme "maneviyatla ilgilenmediğini" söyleyip Ağca'dan "115. yalanı" beklerken "gerçeği" duymanın şaşkınlığıyla şimdi "davayı" adı henüz belirlenmemiş, yakalanmamış, ifadesi alınmamış sanıkların sırtında "dalgalanmaya" bıraktı. Sosyalizm düşmanları kendi kazdıkları kuyuya kendileri düştüler. Nasıl çıkacakları onları ilgilendiririr.

FAZLA FÜZE

(Baştarafı 4. sayfada)

dek parça görünümü altında her zaman monte edilebilecek fazladan 150 Pershing-II füzesi bulunduruyor. Bu demektir ki, ABD F.Almanya'da NATO kararlarında belirtildiği gibi 108 değil, 258 Pershing-II füzesine sahip.

Barış dönemlerinde "zararsız" bir demir yığını olarak takdim edilen füzelerin sürekli atomla teçhiz edilmiş olarak bekletildiğinin açığa çıkması, Heilbron'dakine benzer bir "kaza" halinde Avrupa'nın başına neler gelebileceğini gözler önüne seriyor. Öte yandan ABD'li bir başçavuşun ülkesine dönerken çöp kutusuna attığı bu "çok gizli" belge, ABD yönetiminin ve Pentagon'un dünya egemenliği rüyalarını gerçekleştirmek için "müttefikleri" Avrupa ülkelerinin başına ne gibi çorap örmeği düşündüklerini de sergilemektedir.

İMF BİLE...

(Baştarafı 1. sayfada)

rinin maliyet içindeki payı 1978'den 1984'e %18'den %10 düşmüşken bile hükümet ve işverenler daha da düşürülmesi gerektiğine inanıyorlar. Onlara göre "enflasyon bir canavardır" ve "canavarın başı ücretlerdir". Dolayısıyla "canavarın başı ücretler iyice ezilmeli"dir.

Hayret!.. Bu defa "itiraz eden" IMF oldu.. "Ekonomiyi düzelteceğim" derken bu kez "siyaset mi bozuldu" ne?.. IMF siyaseti düzeltecek tedbirler önermeye başladı. Kuruluşun Türkiye'ye bakan bölümü "ücretleri daha fazla düşürmeyin patlama olur" diye nasihat etti Ankara'dakilere.

Peki çaresi ne?..

IMF, ücretleri "bu düzeyde tutmaya gayret edin" diyor. "Artırmayın" yeter. Ortada "sendika falan" da yokken bunun kolayca yapılabileceğine inanıyor. O halde kimin geliri kısılacak?.. IMF'ye göre köylülerin geliri kısılmalı. Enflasyonu düşürmenin "tek çaresi" bu kaldı. Demek ki işçiler "patlama noktasına" erken geldiler. Köylüler de aynı oranda yoksullaştılar ama "patlama noktasına gelmekte" geciktiler.

Ama insan bu. "Patlayacağı" günü hep birlikte göreceğiz.

GÖÇMEN İŞÇİ...

(Baştarafı 3. sayfada)

runu ciddi boyutlarıyla ortada durmaktadır.

. Yeni kuşaklar ise elverişli eğitim koşullarından ve olanaklarından yararlanamamakta, sayısız sosyal, kültürel, psikolojik sorunlar içinde bulunmaktadır.

Çalışmalar sonucunda, bu seminerlerin sözkonusu genel kapsamıyla her altı ayda bir yapılması, aradaki zamanda ise spesifik konularda uzmanlık çalışmalarının sürdürülmesi, bu toplantıya çağrıldığı halde gelemeyen diğer uzmanların bir sonraki genel seminere gelmeleri için çalışmaların yapılması, Türkiyeli göçmen işçilerin az ya da çok oranda varolduğu diğer ülkelerdeki Türkiyeli uzmanların da bu çalışmalara katılması genel bir dilek olarak tekrarlandı.

DÖRT GENÇ İNTİHAR

(Baştarafı 1. sayfada)

İntihar eden gençler, kapitalizmin kendilerine hiçbir gelecek vadetmediğini görerek, ama geleceğin ancak kapitalizmin ortadan kaldırılmasıyla kurulabileceğini, bunun da geleceği kurmaya muktedir yegane güç olan işçi sınıfıyla ve onun örgütlü kesimleriyle kaynaşarak başarılabileceğini görmeyerek, tepkilerini kendi yaşamlarına son vermek şeklinde dile getirdiler.

Yerli olsun, yabancı olsun, işçi sınıfının tüm örgütlü güçlerine düşen görev, kapitalizmin açmazı ve geleceksizliği içerisinde bocalayan, ama bir çıkış yolu da bulamayan bu insanlara gerçek kurtuluş yolunu göstermek ve onları bulunulan ülkenin örgütlü güçlerinin saflarına kazanmak için azami çabayı göstermektir.

KIBRIS'TA ÇÖZÜMÜ ZORLAŞTIRAN ADIMLAR

(Baştarafı 1. sayfada)

Referanduma, Denktaş'ın siyasi çetesi ve adanın Kuzeyi'ni denetimi altında bulunduran Türk ordusu birlikte yön verdiler. Göçmen Türklerin yoğun olduğu Magosa kenti sonuç üzerinde etkili oldu. İşgalden sonraki ganimet paylaşımında köşe başlarını tutan emekli Türk subaylarının örgütsel denetimi altındaki göçmen Türklerin belirlenmiş "evet"ine karşılık demokratik güçlerin "hayır" kampanyası %30 gibi önemli bir başarı kaydetti. Anayasanın reddedilmesinin objektif siyasi temeli mevcutken bu olmadı. Çünkü en büyük seçmen desteğine sahip ikinci büyük parti TKP (Toplumcu Kurtuluş Partisi) "ara rejimden biran önce kurtulmak" ve "genel seçimlerin yapılmasını güvenceye" almak gerekçesiyle, benimsemediği anayasaya kerhen "evet" dedi. Bu da Türkiye'den gelen fiili baskının sonucu oldu.

Evren-Denktaş planının ikinci aşaması 7 Haziran'da yapılacak Cumhurbaşkanlığı seçimi olacak. Planın yürümesi Denktaş'ın seçilmesine bağlı. Evren-Denktaş bunu tezgahlıyorlar.

Buna karşı Kıbrıs'ta emekçilerin hedefi Denktaş'ın cumhurbaşkanı seçilmesini veya ilk turda yarıdan bir fazla oy alıp seçilmesini engellemek olacaktır. Bu başarıldığında hem demokratik bir zafer, hem de Denktaş'ı azınlığın başkanı düzeyinde etkisiz kılarak barışçı çözüm yolunda bir mevzi kazanılmış olacaktır. Türkiye'deki diktatör Evren'le Kuzey Kıbrıs'ın diktatörü Denktaş bu olasılığa karşı Türkiye'den akan paralarla önlem almaya, göçmen Türklerin partisi diye emekli subayların örgütlediği "Yeni Doğuş Partisi"ne etkinlik kazandırmaya çalışıyorlar. Bu partinin, hem Denktaş'ın seçilmesine, hem de %8 barajını aşıp meclise sokacağı 8-11 arası milletvekili anahtar bir rol oynayabilir. Nüfusun ve seçmenlerin yaklaşık 1/3'ünü oluşturan Türkiye'li göçmenlerin kullanacakları oyların "evet" mühürü pusulalara şimdiden vuruluyor. Böylece Ankara, ordusuyla denetim altında tuttuğu Kuzey Kıbrıs'ı —eğer partisi beklendiği şekilde bir koalisyon ortağı olursa— sivil kurumlaşması içinden de yönlendirme veya etkileme imkanını elde edecek, Denktaş'ın şahsında bir "Ouisling" hükümetini Kıbrıs Türk topluluğunun başına bela edecektir.

Toplumcu Kurtuluş Partisi'nin CTP ile ortak bir seçim politikası izlemekten kaçınması ise Evren-Denktaş ikilisinin planlarını kolaylaştıran bir rol oynadı ve bundan sonra da oynayabilir.

TÜRKİYE GÖZALTI

(Baştarafı 1. sayfada)

"işyerini-evini" arayabilecek, "her saat ve her yere" girebilecek...

Polis, fabrikada, yolda, parkta, lokantada, otobüste, her nerede olursa, "gördüğü" ve "ne yapacağı belli olmaz" dediği kişiyi "hiçbir gerekçe ve kanıt" olmaksızın "gözaltına" alabilecek. Bir kişi ise iki gün, birden fazla kişi ise 15 gün gözaltında tutulabilecek, polis "gerekli görürse" bu süreleri "iki katına" çıkarabilecek.

Evren, her klasik diktatör gibi bütün toplumu "her an ve her saniye gözaltında tutmak" istiyor. Bütün iktidar yetkilerini anayasayla elinde toplamış olmasını "yeterli" bulmayıp, "ayrıntılara" uzanıyor.

Evren Türkiye'yi gözaltında tutmak istiyor.

Direnen, karşı çıkan, boyun eğmeyen bir toplum... İşte ancak böyle bir toplum, yaptıkça daha çoğunu yapacak olan diktatörlere "dur" diyebilir. Evren de kendine "dur" denilinceye kadar üstümüze gelecektir.

CUNTA KÜRDİSTAN

(Baştarafı 1. sayfada)

günlerde Irak Ulusal Demokratik Cephesi (CUD)'nin mevzilerine ve kurtarılmış bölgelerine karşı yeni bir saldırı düzenlemenin zeminini yaratmak için, Türkiye-Irak sınırı boyunca 6000 kişiden oluşan özel komando ve jandarma birliklerini hazır tutuyor.

"Geçen baharda (1984 baharı) Türk askeri yetkilileri ile NATO Başkomutanının Van'da yaptıkları toplantıda, Türkiye genelinde ve özel olarak da Kürdistan'da gelişecek devrimci hareketi bastırmak ve öte yandan Irak Kürdistanı'nda ve Irakta gelişen devrimci demokratik harekete karşı hücum planları görüşüldü.

"Planın ardından 27 bin ilave Türk askeri Kürdistan'a taşındı. Irak-Türkiye karayolu belli aralıklarla ve sürekli kesilmeye başlandı. Irak Kürdistanı'na gıda sevkiyatının engellenmesi çabalarına hız verildi. Sınır boyundaki 52 köyün göçe zorlanarak boşaltılması politikasına hız verildi. Siirt bölgesinde 3000 Kürt yurttaşı tutuklandı. Hakkari bölgesinde Irak sınırındaki köyler yakıldı. Buraları askeri bölgeye dönüştürüldü. Siirt bölgesinde 11 köy operasyondan geçirilerek 500 Kürt tutuklandı. Şemnizan ve Beytülşabap'ta 10 köy uçaklarla bombardıman edildi."

Özgürlük Yolu'nun başyazısı "bölgede ABD jandarmalığı yapan nice diktatörlerin gelip geçtiğini" vurgulayarak Evren'in geleceği ile İran Şahı'nın akibeti arasındaki kaçınılmaz benzerliği hatırlatmayı da unutmuyor.

FUTBOL KAZANIYOR

(Baştarafı 1. sayfada)

müşterinin artırılması, yaratılan GERİLİME bağlı. Televizyon, basın ve kamuoyunu oluşturan odaklar, renkleri ve üniformaları, en iyi gerilim yaratma yolu olarak "milliyetçiliğin" emrine sunuyor. Spora değil "düşmanlığa" yapılan yatırım. Kârı artırmanın başkaca da yolu kalmamış.

Sonuçta 38 ölü ve yüzlerce yaralı. Sonuçta kendi sonuçlarından yüz çevirmiş taşkın kitleler. Kasaba, il, ulus milliyetçiliği derken "salaklaşmış" bilinç ve sonuçta kazanan?..

Türkiye'de de böyle. Üçüncü lig "zor" bitti. Rüşvet, iltimas, siyasi kayırma, istismar, kavga... Bitmiyebilirdi de. Toplumsal gerilimi futbol sahalarına akıtma kurnazlığı, kullanılarak eskitilmiş, ama kitlelerin hâlâ farkına varamadıkları bir kurnazlık.

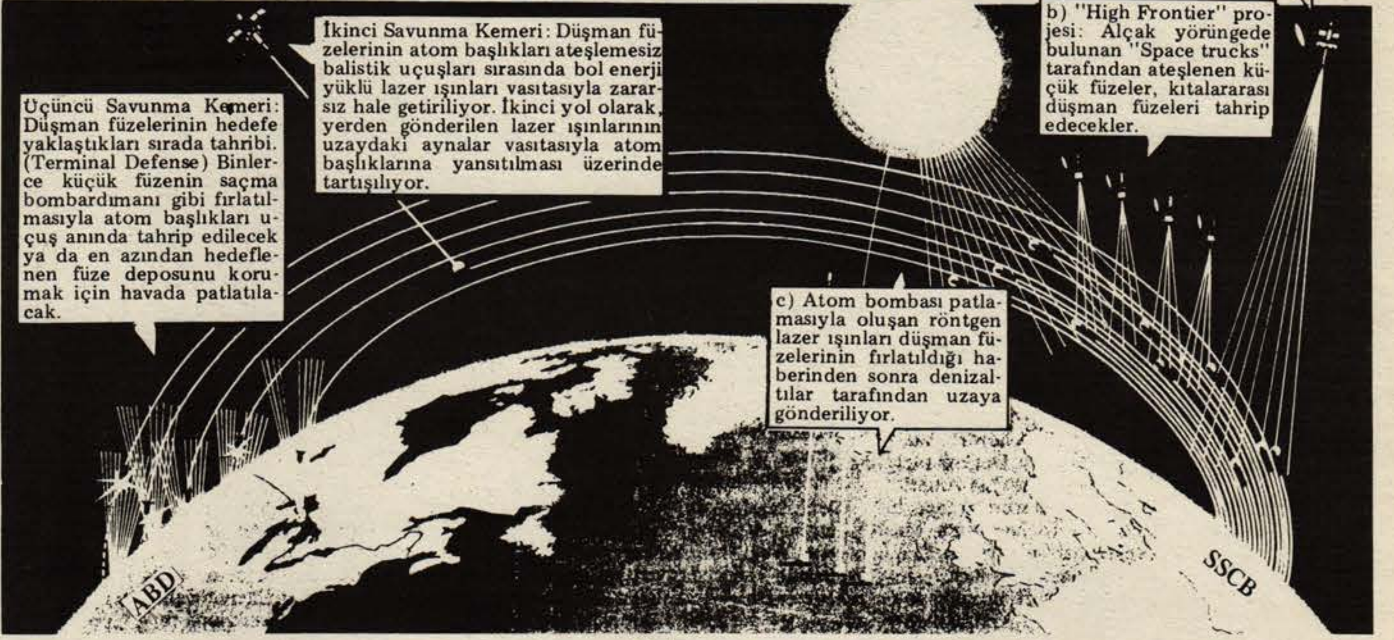
İnsanlar, kendi sevgileri aracılığıyla vuruluyorlar, kendi seçimlerinin katılmak zorunda bulundukları sonucu tarafından.

İnsanlar kaybediyor, futbol kazanıyor.

Yıldız Savaşlarını önlemek mümkün mü?

Uzaya kozmik silahların yerleştirilmesinin önlenememesi halinde, insanlığı tehdit eden nükleer savaş tehlikesinin daha ciddi boyutlar alacağı ve silahsızlanma için atılan adımların sonuç alıcı başarılara ulaşma şansının bundan dolayı artık düşünülemez hale geleceği bugün hemen herkes tarafından kabul edilmektedir. Öte yandan hem bu sürecin başlangıç aşmasında olması, hem de uzay silahlarının üretiminin ABD'de de henüz oldukça yeni olması, uzayın militaristleşmesini engelleme olanaklarını görece olarak büyütmekte ve bu da günümüz dünyasında barış ve silahsızlanma için yürütülen mücadeleyi daha önemli kılmaktadır. Cenevre'deki silahsızlanma görüşmeleri nedeniyle kaleme alınan ve 12-14-16 Mart 1985 tarihli Unsere Zeit gazetesinde yayınlanan aşağıdaki yazı, bu konudaki olanak ve tehlikeleri ele alan bir incelemenin özetidir.

REAGAN'IN "YILDIZ SAVAŞLARI" RÜYASI
(Der Spiegel'den alınmıştır.)

Gerçekçi görünen bir dizi unsur, uzayın militaristleştirilmesi planlarına karşı barış hareketinin şimdiye kadar harekete geçirebildiğinden çok daha geniş tepkileri geliştirmektedir. Böylesi bir gelişme NATO devletlerinin yönetici çevrelerindeki "geleneksel" politik güçlerin kampında da kendini göstermektedir.

● Şimdiye kadar varolmayan uzayın militaristleştirilmesi tehlikesi birçok insanın ve bu arada henüz barış hareketinde yeralmamış bazılarının da muhalefete katılmasını teşvik edici yeni bir unsur olmaktadır.

● ABD ve diğer NATO ülkelerinin güçlerini büyük ölçüde aşan mali yük ve NATO devletlerinde kaçınılmaz olarak bundan doğan olumsuz sosyal neticeler, muhalefetin gelişmesinin başka bir nedenidir.

● Planlanan "uzay şemsiyesi"nin teknik olarak gerçekleşebilmesi ve bunun sözde "geçitsizliği" garanti altına alması, henüz üzerinde tartışılan açık sorulardır. Bu ve benzeri sayısız açıklanmamış sorular, NATO'ya karşı olumlu tavır takınan ve onun sosyalizme karşı eylemlerini destekleyen uzmanlarda da şüphe yaratmakta ve onlarda reddedici motiflerin ortaya çıkmasına neden olmaktadır.

NATO ÇEVRELERİ DE REAGAN'IN "KORUYUCU ŞEMSİYESİ"Nİ REDDEDİYORLAR

● Şurası bir gerçek ki, Reagan'ın "şemsiye projesi" ABD'nin korunması için hazırlanmıştır. Bu proje Avrupa'daki NATO müttefik devletleri için hiçbir yarar ve garanti getirmediği gibi, aksine onları "sınırlı emniyet bölgeleri" haline getiriyor. Bu durum Avrupa'daki NATO devletlerinin yönetici çevrelerinde Reagan'ın projesini reddedici tavırları güçlendiriyor. Küçümsenmeyecek sayıda NATO ülkesinin Avrupa'daki politik lideri, ABD'nin yüzde yüz korunma garantisi hayalinin, Reagan hükümetinin Avrupa topraklarında ilk atom saldırısını başlatma maceracılığını daha da artırabileceğinden endişe etmektedir.

● Bütün bu tehlikeleri tümüyle ortadan kaldıracak imkanları masa başında yaratmak mümkündür: Sovyetler Birliği'nin teklif ettiği gibi, uzayda silahlanmanın, uzayda ve uzaydan yere askeri şiddet uygulamasının yasaklanması, bütün bu sorunları ortadan kaldıracak ve bunlara harcanacak olan bütün paraların diğer amaçlar için tasarruf edilmesine yardım edecektir. Böylesi bir sözleşmeden hiçbir kimse tek yönlü olarak kâr ya da zarar görmeyecektir. Varolan askeri güç dengesi de değişmeyecektir.

CENEVRE GÖRÜŞMELERİNİN AÇIK AMACI: UZAYDA SİLAHLANMA YARIŞINI ÖNLEMEK

Sovyetler Birliği Dışişleri Bakanı Gromiko ve ABD Dışişleri Bakanı Shultz arasındaki görüşmelerde, Sovyetler Birliği'nin ısrarı sonucu varılan anlaşma olumlu bir hareket noktasıdır:

"Görüşmelerin amacı silahlanma yarışının uzayda engellenmesine, yeryüzünde sona erdirilmesine, nükleer silahlanmanın sınırlandırılmasına, stratejik dengenin sağlamlaştırılmasına yönelik mevcut anlaşmaların geliştirilmesi olacaktır."

ABD tarafından da imzalanan bu anlaşma ile görüşmelerin başarıyla neticelenmesi arasında şüphesiz daha uzun ve karmaşık, çoğu sert tartışmalarla geçecek bir yol var. Fakat bunun üstesinden gelinmesi herkesin çıkarınadır.

Çünkü iki devlet arasında yapılan görüşmelerde uzayın silahsızlandırılmasını karara bağlamaktan başka bir alternatif yoktur. Şayet gerçekten etkili adımlarla silahlanma yarışının önüne geçilecekse, iki devlet arasında eşit hak ve güvenlik temeli üzerinde anlaşmaya varmak bir zorunluluktur.

ABD ÜZERİNDE BASKIYI GÜÇLENDİRMEK GEREK

Eğer ABD Başkanı Reagan da dahil olmak üzere ABD'nin yönetici politikacıları sayısız açıklamalardan sanki Cenevre görüşmelerinde Gromiko-Shultz arasında varılan anlaşmayı okumamış ve bu anlaşma hedeflerinden yine uzaklaştıkları intibaını veriyorlarsa, bu, şunu gösteriyor: Barış hareketi ABD hükümeti ve onun F.Almanya'daki takipçileri üzerindeki politik baskıyı, onları yapıcı bir tavır almaya zorlamak için artırılmalıdır.

Uzayda silahlanmanın yasaklanması üzerine bir anlaşma, dünyadaki mevcut atom silahlarının sınırlandırılması ve azaltılmasını mutlaka kolaylaştıracak, bu da Avrupa'da füzelerin yerleştirilmesinin durdurulmasını, atom füzelerinin sayısının azaltılmasını birlikte getirecektir. Ya da Pershing-II ve ateşlemeye hazır füzelerin yerleştirilmesinin durdurulması, Cenevre'deki görüşmelerin havasını önemli bir şekilde düzeltecek ve hızlı bir ilerlemeyi imkân dahiline sokacaktır.

Bu da gösteriyor ki, F.Almanya barış hareketinin bir yandan füzelerin yerleştirilmesinin durdurulması için mücadele ederken, öte yandan uzayın militaristleşmesinin yasaklanması için yürütülen mücadeleyi geliştirmesi doğru ve gereklidir.

AVRUPA GERÇEKTEN REAGAN'IN "KORUYUCU ŞEMSİYESİ" ALTINDA OLABİLİR Mİ?

NATO yönetici çevrelerine kadar uzanan kaygıyı gidermek için Reagan, Kohl ve ABD'nin yıldızlar savaşı projesinin diğer destekleyicileri, Batı Avrupa ülkelerinin ABD'nin füze savunma sistemi içine alınabileceğini ve bu ülkelerin ABD'nin "uzay şemsiyesi" altında olacaklarını iddia ediyorlar.

Şurası bir gerçek ki, yıldızlar savaşı programıyla ilgili ABD'deki bütün kavram ve teknik düşünceler şimdiye kadar sadece ve sadece ABD topraklarının güvence altına alınmasından hareket ediyorlar.

ABD İÇİN PROBLEMLİ OLAN ŞEYİN İÇİNDE AVRUPA YERALAMAZ

Uzmanlar, atom füzelerine geçit vermeyecek bir koruma sistemi inşaasının ABD için dahi, 500 milyar dolara varacağı tahmin edilen masrafa rağmen teknik olarak mümkün olmadığını söylüyorlar. ABD'yi bile güvenilir şekilde koruyamıyacak olan bir "yakalama sistemi", Avrupalıların korunması için hiçbir şey vadedemez.

Batı Avrupa'daki NATO ülkelerinin ABD'nin "uzay şemsiyesi" içine alınması, şayet bu Washington tarafından politik açıdan arzu edilse bile (ki bundan kesinlikle şüphe etmek gerekir) teknik açıdan mümkün değildir.

● Şimdiye kadar açıklanan ayrıntılar şunu gösteriyor ki, ABD'de genellikle sadece kıtalararası uzun menzilli stratejik füzelerin yok edilmesine yönelik bir füze yakalama sistemi üzerinde düşünülüyor.

● Kıtalararası bir füzenin Sovyetler Birliği'nden ABD'ye ulaşması 30 dakikadan fazla sürmektedir. Bu füzelerin etkisiz hale getirilmesi, üç kademeli bir yakalama kemeri ile mümkün görülüyor. Ancak Avrupa'da çıkacak bir atom savaşında kısa menzilli ve kısa uçuş süreli füzeler sözkonusu olacaktır. Zaten Persing-II gibi yeni yerleştirilen atom başlıklı orta menzilli füzelerin tehlikesi de 5 dakikadan daha az uçuş süresine sahip olmalarından kaynaklanmaktadır. Karşı tedbir olarak yerleştirilen Sovyet füzelerinin uçuş süresi de buna eşittir. Şimdi böyle oldukça kısa bir zaman içinde füzelerin havadaki yerlerinin tespiti ve yakalanması, şayet yöneticilerin sığınakları değil de halkın korunması sözkonusu ise, teknik olarak nasıl mümkün olacaktır?

ATOMUN BULAŞMASINI ÖNLEMEK İMKANSIZDIR

● Kaldı ki Avrupa'ya gönderilen füzelerin uçuş anında tahribi mümkün olsa bile, bunun sonucu meydana gelecek olan radyoaktif "serpinti", sözde "güvence altına alınmış" bu ülkelere yayılacak ve oradaki insanlara, hayvanlara ve bitkilere uğursuz etkisini gösterecektir.

● Avrupa'nın kalabalık yerleşim merkezi ve gelişkin sanayi bölgesinde az sayıdaki atom başlıklı füzeler bile korkunç bir etki yapacaktır.

FARKLI GÜVENLİK BÖLGELERİ

Washington veya Bonn tarafından ileri sürülen hiçbir argüman, Reagan'ın "yıldızlar savaşı programı"nın "farklı güvenlik bölgeleri" yaratacağını gizleyemez. Bu programa göre "ABD kalesi" ayakta kalacak, Avrupa ise ABD için atom veya konvansiyonel silahlarla yapılan "kazanılacak sınırlı" bir savaşın neticeleneceği "muharebe meydanı" olacaktır.

Gerçek olan şu ki, Reagan'ın yıldızlar savaşı programı Avrupa için bir umut değil, aksine büyük bir tehlikedir. Pentagon'daki "şahinler", ABD'nin savaşa karşı korunacağı hayali içinde Avrupa'da "sınırlı bir atom savaşının" mümkün olacağını düşünüyorlar.

UZAY SİLAHLARI TEKNOLOJİNİN GELİŞMESİ İÇİN GEREKLİ MİDİR?

Önce şu tespit edilmelidir: "Yıldız Savaşları" programında yeni teknolojik bilgiler doğal olarak ancak uzayın militaristleşmesi hazırlıklarının Washinton tarafından sürdürülmesi ve ilerletilmesi ile mümkün olabilir. Bu argümandan da anlaşılıyor ki, Cenevre'de ABD tarafından imzalanan uzayda silahlanmanın engellenmesine ilişkin anlaşmanın pratikte hiçbir değeri yoktur.

Nasıl bir sinizmdir ki bu, F. Almanya Başbakanı böyle bir argümanla milyonlarca Avrupalı'nın uzayın militaristleştirilmesinin önlenmesi ve Cenevre görüşmelerinin başarılı bir şekilde sona ermesi şeklindeki arzu ve ümidini gözardı ediyor.

Tüm Avrupa'nın çıkarı, uzayda yeni bir silahlanma yarışının durdurulmasını gerekli kılıyor. Bu nedenle Reagan'ın uzayda savaş hazırlığı programına "teknik bilgi" gerekçesiyle "katılmayı" savunan ve böylece ABD'deki silah sanayi sermayesinin ve Pentagon'un en saldırgan çevrelerinin Cenevre görüşmelerini sabote etme girişimlerine arka çıkan birisi, Avrupa'nın çıkarlarının temsilcisi olamaz. Avrupa'nın çıkarlarını, uzaya silah yerleştirilmemesini savunan ve Cenevre'de uzay silahlarının yasaklanması doğrultusunda bir anlaşmaya varılması için tüm imkanları kullanan biri temsil edebilir.

Kaldı ki Kohl, eğer gerçekten F.Alman bilim adamlarının ABD'deki araştırmalarda edinilen en yeni teknik bilgilere katılımı sözkonusuysa, Washinton hükümetini bu iş için ayrılmış yüklüce parayı militarist uzay araştırma projesi yerine barışçıl amaçlı uzay araştırma projesine harcamaya zorlayabilir ve böylece F.Almanya'nın araştırmalara bu yönde katılması, sanayinin bu amaca hizmet etmesi sağlanabilir.

F.Alman silah sanayii bütün gücüyle uzayın silahlandırılması ticaretine atılmak istiyor. Kohl ise onların politik temsilcisi olarak aktif görev yapıyor. Bu, F.Alman silahlı kuvvetleri ve diğer NATO devletleri için "Starfighter" ve "Tornado" üretimi yapan silah tekeli MBB (Messer-schmitt-Bülkow-Blom)'nin 80'li yılların başından beri füze ve uzay projesindeki payını büyütmek için gösterdiği çabada kendini göstermektedir.

● MBB uzun zamandan beri "Avrupa füze taşıyıcısı Ariane"nin üretimine katılmaktadır. Bu füzeler gelecekte sadece uzaydaki uyduların de-

(Devamı 9. sayfada)

Avrupa'da askeri güç dengesini kim bozuyor?

■ Batı Avrupa'daki NATO ülkelerinin topraklarına yerleştirilen orta menzilli füzelerin 1000 ila 4500 km'lik bir mesafeye ulaştıkları bilinmektedir. NATO ülkeleri 1 Ekim 1983 tarihi itibariyle Avrupa'da 650'si ABD'ye ait olmak üzere 857 adet füze atış rampasına sahipti. İngiltere'nin 64 tane geliştirilmiş Polaris füzesi, Fransa'nın da 98 adet S-3 ve M-20 füzesi ile 44 tane Mirage IV bombardıman uçağı vardı. Sovyetler Birliği'nin savaş başlığı sayısı 2153 iken, NATO'nun Avrupa'da hazır tuttuğu savaş başlıkları yüzde 50 fazla, yani 3056 adettir.

■ NATO stratejik uzmanları SSCB'nin SS-20 füzeleri ile açık bir üstünlük elde ettiklerini ileri sürüyorlar. Oysa gerçek durum böyle değildir. SS-20 füzeleri bundan 20 yıl önce yapılmış füzelerin yerini almaktadır. SSCB her üç eski SS-4 ve SS-5 füzesinin yerine iki yeni SS-20 füzesi yerleştirmiştir. Böylece SSCB'nin füze sayısı 1983 yılının sonunda 600'den 473'e inmiştir. Öte yandan İngiltere denizaltılarına yerleştirdiği Polaris füzelerini modernleştirerek, nükleer başlık sayısını her füzede 3'ten 6'ya çıkarmıştır. Bu 1980'li yılların sonunda İngiltere'nin her biri 100-150 kiloton gücünde 600 savaş başlığına sahip olması demektir. Bu ise Doğu Avrupa'daki Sovyet SS-20 füzelerinin bütün gücüne eşit bir tahrip gücüdür. Yine Fransa, karadan ve denizden atılan tek savaş başlıklı füzelerini her biri 7 savaş başlığı taşıyan füzelerle değiştirmeyi planlamaktadır.

■ Persing-II ve Cruise füzelerinin Avrupa'ya yerleştirilmesi ABD ve NATO tarafından SS-20'lerin yerleştirilmesinden çok daha önce öngörülmüştür. NATO'nun Avrupa'daki yüksek müttefik komutanı general Rogers, "Stern" dergisine verdiği bir demeçte, ABD füzelerinin SS-20'ler varolmasa bile Avrupa'ya yerleştirileceğini söyleyerek bu durumu itiraf etmiştir. General Rogers, Pentagon'un Pershing-II'leri kullanarak SSCB'yi "silahsızlandıracak" bir ilk darbeyi vurmayı ümit ettiğini sağlamak gereğini duymamıştır.

Özal hükümetinin «taşaronluk» hevesi

● Türkiye "Yıldız Savaşları"nı onaylayan ilk NATO ülkesi.

ABD Savunma Bakanı Weinberger'in resmi davetlisi olarak Amerika'ya giden Milli Savunma Bakanı Zeki Yavuztürk, ayağının tozuyla Türkiye'nin Yıldız Savaşları projesine "katkıda" bulunacağının Washington'a bildirildiğini müjdeledi. Böylece Türkiye, "Yıldız Savaşları"nı onaylayan ilk NATO ülkesi oldu.

İş bilir-iş bitirir Özal hükümetinin bitirim Savunma Bakanı, "peşin parayı" görünce oldukça umutlanmış. Yavuztürk Cumhuriyet gazetesinin sorularını yanıtlarken, Türkiye'nin katkısını şöyle açıklıyor: "Alabildiğine geniş bir proje, 20

(Devamı 9. sayfada)